

Bernard Cornwell

MASAKR

Kronika Nathaniela Starbucka

MASAKR

Bernard Cornwell

MASAKR

Kronika Nathaniela Starbucka

Přeložil Milan Dvořák

*Zacharymu Arnoldovi s přáním,
aby nikdy nepoznal hrůzy války*

Vydalo nakladatelství BB / art s.r.o. v roce 2014

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 1996 Bernard Cornwell

All rights reserved.

Z anglického originálu *The Bloody Ground*

(First published by HarperCollinsPublishers, Great Britain, 1996)

přeložil © 2013 Milan Dvořák

Redakce textu: Dana Packová

Jazyková korektura: Jan Řehoř

Grafická úprava obálky © 2013 Bohumil Fencel

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7461-955-7

Část první

PRŠELO. PRŠELO CELÝ DEN. Zpočátku to byl rychlý teplý deštík, provívaný nárazovým jižním větrem, ale v pozdním odpoledni začalo dout z východu a déšť byl protivný. Valil se z nebe jako bodající a švihající liják, který by dokázal pozvednout archu na hladinu. Bubnoval na ubohé stany armády. Zaplavoval vyklizené yankeeské zákopy a pevnůstky u Centreville a splachoval kopečky hlíny z mělkých hrobů u Bull Runu, takže armáda mrtvol, bílých jako ryby a pochovaných sotva den nebo dva předtím, vystoupila na povrch jako zesnulí v soudný den. Virginská půda byla červená a voda, která proudila stále širšími špinavými toky k Chesapeakekému zálivu, se jí barvou přizpůsobila, takže to vypadalo, jako by do veškerého příboje byla přimíchána krev. Byl první den měsíce září roku 1862. Slunce nad Washingtonem zapadalo až čtyřiatřicet minut po šesté, ale v Bílém domě se lampy rozsvítily už v půl čtvrté, Pennsylvania Avenue byla na stopu vysoko zavalena bahnem a otevřené stoky Swampoodle přetékały. V hlavním městě déšť šlehal skrze trámy a lešení zpola dokončené kupole a lil na nově dorazivší raněné z porážky Severu u Manassas, kteří bezmocně leželi na mramorové podlaze rotundy.

Dvacet mil západně od Washingtonu šlapali do bezpečí hlavního města další uprchlíci z poražené armády Johna Popea. Rebelové se jim pokusili přehradit cestu, ale déšť proměnil srážku ve zmátek. Pěšáci se tiskli do úkrytů pod promáčenými stromy, dělostřelci kleli na deštěm zvlhlé náložky střelného prachu, kavalisté se snažili zklidnit koně, které děsily blesky šlehající z těžkých mraků. Major Nathaniel Starbuck, velitel Faulconerovy legie Swynyardovy brigády Jacksonova sboru Seve-rovirginské armády, se snažil udržet v suchu patronu, ze které přesypával prach do své pušky. Pokoušel se ji ochránit svým kloboukem, jenže ten byl promáčený a prach, který major vytřepal z voskovaného papíru, podezřele zhrudkovatěl. Nacpal zmačkaný papír na náložku, vyplivl do ústí hlavně kulku a pak vše upěchoval nabíjákem. Natáhl kohoutek,

vylovil z pouzdra na opasku odpalovací kapslík a nasadil ho do rozšířeného konce zátravky, načež skrze stříbřité přívaly deště zamířil. Jeho pluk stanul na okraji okapávajícího lesa s výhledem k severu přes lijákem bičované kukuřičné pole na další lesnatý pás, do něhož se uchýlili Yankeeové. Starbuck neměl na mušce žádný cíl, ale přesto stiskl spoušť. Úderník uhodil do kapslíku, ze kterého s prasknutím vyrazil obláček kouře, ale střelný prach na dně hlavně se tvrdohlavě odmítal vznítit. Nathaniel zaklel. Odklopil úderník, vyškrábl z ústí zátravky rozdrcený kapslík a vložil místo něho jiný. Zkusil to znovu, ale puška pořád ne a ne vystřelit. „To bych taky moh po těch hajzlech házet kamením,“ vyjádřil se, aniž by to patřilo někomu konkrétně. Ze vzdáleného lesíka vypálila ručnice, ale zvuk kulky prolétající listím nad Nateovou hlavou utonul v bušícím dešti. Starbuck se s nepoužitelnou puškou přikrčil a přemítal, co má sakra teď dělat. Dělat teď měl to, že překročí kukuřičné pole a vytlačí z protějšího lesa Severány, jenomže ti tam měli nejméně jeden pluk a pár polních děl a Starbuckův útvar, který se už předtím scvrkl v bojích, dostal od obou kanonů krvavou ránu. Zprvu, když se legie pohroužila do změti deštěm promáčených kukuřičných stébel, si Nathaniel pomyslel, že dunění děl je jen rachot hromu, ale pak viděl, že roty na jeho levém křídle jsou cupovány a drceny, a všiml si, že yankeestí kanonýři za pomoci sochorů své zbraně obracejí, aby přenesli palbu na ostatní legii. Dal mužstvu rozkaz pálit po dělech, ale jen v pár puškách byl prach dost suchý, aby vystřelili, a tak na přeživší zahalekal, aby ustoupili, než dělostřelci vypálí znovu, a pak naslouchal, jak Severané jásají nad porážkou jeho vojáků. Nyní, po dvaceti minutách se dosud snažil najít cestu, jak se dostat přes pole nebo okolo něho, jenomže vlevo ležel otevřený terén v bezpečném dostřelu nepřátelských kanonů, zatímco les vpravo byl plný dalších Yankeeů.

Legii bylo zjevně zcela jedno, jestli federálové zůstali nebo odešli, protože nepřítelem vojáků nebyl Sever, ale déšť. Když Starbuck přecházel na levý konec své linie, zaznamenal, jak se vojáci snaží nepadnout mu do oka. Vysílali k nebi modlitby, aby nevydal rozkaz k dalšímu útoku, protože ani jediný z nich nechtěl vyrazit ze stromoví a znovu vkročit do vodou napité kukuřice. Nepřáli si nic jiného, než aby déšť přestal a oni dostali příležitost rozdělat ohně a chvílku si pospat. Především toužili

spát. Za poslední měsíc propochodovali křížem krážem severní okresy Virginie. Bojovali. Porazili nepřítele. Maširovali a znovu bojovali. A teď byli pochody a bojem unaveni. Z uniforem měli cáry, boty nadranc, přiděly potravin plesnivé, byli k smrti utahaní, a kdyby se jich někdo zeptal, mohli si Yankeeoové umáčený lesík za kukuřičným polem klidně nechat. Oni chtěli jen a jen odpočívat. Někteří bez ohledu na déšť už spali. Leželi na okraji lesa jako mrtví, ústa otevřená do lijáku, vousy a kníry měli zplhlé a kapala jim z nich voda. Jiní, opravdu mrtví leželi ve zkrva-vené kukuřici, jako by spali.

„Myslel jsem, že tu zatracenou válku vyhráváme,“ uvítal Starbucka kapitán Ethan Davies.

„Jestli nepřestane pršet,“ odtušil Nate, „tak krucinál povoláme válečný loďstvo, ať nám ji vyhraje. Vidiš ty děla?“

„Jsou pořád tam,“ škubl Davies hlavou směrem k tmavému pásu lesa. „Mizerové,“ ulevil si Starbuck. Zlobil se sám na sebe, že kanony nezpozoroval, než nařídil první útok. Oba dělové kusy byly ukryty za předprsni z větví, ale on si stejně vyčítal, že na přepad ze zálohy nepomyslel. Nevelké yankeeské vítězství ho vztekalo a ještě větší dopal v něm vyvolávala nejistota, jestli byl tenhle útok opravdu nutný, protože to vypadalo, že nikdo jiný nebojuje. Kdesi v pochmurném deštivém příšeří občas zazněl ojedinělý výstřel z děla a chvílemi bušení lijáku přerušily praskavé rány z pušek, jenže tyhle zvuky se ho nijak netýkaly, a on od chvíle, kdy k němu dorazil spěšný povel překročit kukuřičné pole, už žádné další rozkazy od plukovníka Swynyarda nedostal. Zadoufal, že snad celá bitva ve zmáčené krajině uvízla. Třeba už je to všem jedno. Nepřítel tak jako tak ustupuje k Washingtonu, tak proč by ho prostě neměli nechat odejít? „Jak víš, že ty kanony neodtáhli?“ zeptal se Daviese.

„Chvílema se nám ozvou,“ odvětil kapitán lakonicky.

„Možná už jsou pryč,“ odhadl Nate, ale jen to pronesl, jedno z yankeeských polních děl vypálilo. Bylo nabito kartáčovým nábojem, plechovým válcem naplněným kulkami do pušek, který se hned u jícnu hlavně roztrhl a rozesel střely jako obrovitou hromadu srnčích broků, takže svištěly korunami stromů nad Starbuckovou hlavou. Dělo mířilo příliš vysoko a jeho výstřel nikoho nezasáhl, ale úder kovu spustil na majorovy zničené pěšáky příval vody a listů. Starbuck, krčící se za Daviesem, se

v nechtěné sprše otrásl. „Mizerové,“ řekl opět, ale neúčinnou nadávkou přehlušil rachot hromu, který roztrhl nebe a vyduněl do ticha. „Kdysi,“ prohlásil Nathaniel otráveně, „jsem si myslíval, že děla zněj jako hrom. Dneska si myslím, že hrom zní jako děla.“ Chvilí svou myšlenku zvažoval. „Jak často jsi v míru slyšel kanon?“

„Nikdy,“ řekl Davies. Brýle měl zastříkané dešťovou vodou. „Leda možná na Den nezávislosti.“

„Já na Den nezávislosti a Den evakuace,“ doplnil Starbuck.

„Den evakuace?“ dotázal se kapitán, který o něm nikdy neslyšel.

„Sedumnáctýho března,“ vysvětlil Nathaniel. „To je den, kdy jsme z Bostonu vykopli Angličany. V Boston Garden se na ten den střílí z děl a je ohňostroj.“ Byl Bostoňan, Seveřan, který bojoval na straně rebelů proti vlastním lidem. Nedělal to z politického přesvědčení, ale spíše proto, že ho mladická nerozvážnost na počátku války zanesla na Jih, a teď, o půldruhého roku později byl v konfедераční armádě majorem. Jen o trochu starší než většina mládenců, kterým velel, a oproti mnohým mladší, ale rok a půl bojů mu do hubené snědé tváře vdechl pochmurnou zralost. Být všechno tak, jak být mělo, zauvažoval s údivem, studoval by dosud v yaleském semináři na kněze, jenže on se místo toho v uniformě do nitky promočené krčí vedle promočeného kukuřičného pole a hloubá, jak pobít pár do nitky promočených Yankeeů, kteří pobili pár jeho mužů. „Kolik suchejch dávek prachu dáš dohromady?“ zeptal se Daviese.

„Takovej tucet,“ odpověděl kapitán pochybovačně. „Možná.“

„Tak je dej naládovat a čekej tady. Až vydám rozkaz, chci, abys ty zatracený kanonýry pobil. Opatřím ti pomoc,“ plácl Daviese po zádech a vběhl zpět do lesa. Nato se vydal dále na západ, až se dostal k rotě A kapitána Truslowa, malého, podsaditého a nezdolného muže, kterého teprve před pár týdny povýšil ze seržanta na kapitána. „Máš nějaký suchý patrony?“ zeptal se, když klesl na zem vedle něho.

„Čekáme s palbou, až ji budeš potřebovat.“

„Ty seš samej figl, co?“ pronesl potěšeně Nate.

„Jen rozum,“ řekl podmračeně Truslow.

„Chci jednu salvu po dělostřelcích. Ty a Davies je pobijete a já převedu zbytek legie přes pole.“

Kapitán přikývl. Byl to člověk mlčenlivý, vdovec, stejně tvrdý jako

půda na farmě v kopcích, kterou opustil, když se vydal do boje proti severanským vetřelcům.

„Čekej na můj povel,“ dodal Starbuck a ustoupil zpět mezi stromy, i když pod hustým příkrovem listí, dávno promáčeným lijákem, žádnou ochranu před padající vodou také nenašel. Zdálo se nemožné, že by déšť mohl takhle vlezle trvat tak dlouho, ale vypadalo to, že přívál z mraků, jenž bušil do listoví neutuchající a démonickou silou, ani v nejmenším nepolevuje. Na jihu se zablýsklo a nato shůry zaburácel hrom tak silně, že Starbuck před tím hlukem ucukl. Vtom mu obličejem projela bolest, až se zapotácel dozadu, klesl na kolena a chytil se rukou za levou tvář. Když ji odtrhl, spatřil, že má dlaň celou zakrvácenou. Okamžik jen bezmocně zíral, jak mu liják krev ředí a splachuje. Když se pak pokusil vstát, zjistil, že je příliš slabý. Třásl se a napadlo ho, že se pozvrací. Nato se polekal, že pustí obsah střev do kalhot. Vydával ubohý mňoukavý zvuk jako kotě. Jednou částí vědomí chápal, že se s ním nic hrozného neděje, že zranění je lehké, že vidí, slyší a dýchá, ale třas pořád nedokázal zvládnout, i když to pitomé kotěcí kňourání dokázal zarazit a zhluboka se nadechnout vlhkého vzduchu. Nadechl se ještě jednou, otřel si z tváře další krev a donutil se vstát. Došlo mu, že zahřmění vůbec nebyl hrom, nýbrž odpálení kartáče z druhého yankeeského děla, přičemž jedna z puškových kulek kartáčového náboje vyšтіpla z kmene stromu třísku, která mu rozčísila tvář až na lícní kost. O coul výš a přišel by o oko, ale takhle je rána čistá a nicotná, i když je po ní stále roztřesený a vylekaný. Byl ve stromoví sám, a tak se na chvíli opřel o zjizvený strom a zavřel oči. Vyveď mě z téhle šlamastyky živého, pomodlil se v duchu. Učiň to a já už nikdy nebudu hřešit.

Zastyděl se. Na takové škrábnutí zareagoval, jako by to bylo smrtelné zranění. Nadále však cítil, jak mu břichem projíždějí hrozivé křeče strachu, když vykročil k východu ke svým pravokřídlým rotám. Ty byly nejméně poslušné, vládl v nich odpor k velení severanského odpadlíka, a to byly setniny, které bude muset vyprovokovat, aby z ubohého úkrytu vykročily do otevřeného kukuřičného pole. Jejich neochota útočit není jen otázkou loajality, ale také přirozeným pudem promočených, unavených a zubožených lidí, který je nutí nehybně se krčit, a ne ze sebe dělat terč pro nepřátelské pušky. „Bodák!“ houkl, když procházel za linií vojáků. „Bodák nasadit!“ Varoval je, že budou muset znovu postoupit, a slyšel, jak od

některých zaznívá reptání, ale ignoroval jejich otrávený vzdor, protože si nebyl jist, jestli by byl plně schopen se mu postavit. Báł se, že kdyby se na ně rozkřičel, začne mu hlas přeskakovat jako dítěti. Bádal, co se to s ním proboha děje. Jedno malé škrábnutí z něho udělá roztřesenou bezmocnou trosku. Říkal si, že je to jen deštěm, který jeho únavu rozmácel v úplné zubožení. Stejně jako jeho muži potřeboval odpočinek a s ním trochu času, aby legii přeformoval a rozptýlil potížíisty do různých setnin. Rychlost tažení severní Virginii však Leeho armádě luxus času upírala.

Tažení začalo, když Severan John Pope zahájil těžkopádný postup na Richmond, hlavní město Konfederace. Tento postup byl zastaven a nato rozmetán ve druhé bitvě vybojované na březích Bull Runu a Leeho vojska teď zatlačovala zbylé federály zpět k řece Potomaku. Při troše štěstí, myslel si Starbuck, ji Yankeeové překročí do Marylandu a konfедераční armádě se dostane těch dnů, které tak zoufale potřebuje, aby popadla dech a pořídila si boty a kabáty pro mužstvo, jež vypadá spíše jako tlupa potulných pobudů než jako vojsko. A přitom tihle pobudové dokázali vše, co po nich žádala vlast. Otupili a rozvrátili nejnovější yankeeský pokus o dobytí Richmondu a teď ženou rozsáhlou severanskou armádu úplně ven z Konfederace.

Na pravém konci linie nalezl poručíka Waggonera. Peter Waggoner byl dobrý muž, zbožný voják, který žil s puškou v jedné ruce a biblí ve druhé, a kdyby se někdo z jeho roty projevil jako zbabělec, byl by uhozen jednou z těchto obávaných zbraní. Vedle něho se krčil poručík Coffman, dosud úplný chlapec a Starbuck ho vyslal, aby svolal kapitány ostatních pravokřídlych rot. Waggoner při pohledu na velitele sraštil obličej. „Jste v pořádku, pane?“

„Škrábnutí, jen škrábnutí,“ odušil Nathaniel, olízl si tvář a ucítil nasládlou krev.

„Jste hrozně bledej,“ nedal se odbýt Waggoner.

„Tenhle déšť je první pořádný umytí, který jsem za poslední dva tejdny zažil,“ opáčil Starbuck. Třas přestal, ale přesto se nadále cítil jako herec, když se na podřízeného zazubil. Předstíral, že není vylekaný, a snažil se naznačit, že všechno je v pořádku, ale mysl mu dosud skotačila jako nezrokčené hříbě. Odvrátil se od poručíka a upřel zrak k lesu na východě, kde hledal ostatní útvary Swynyardovy brigády. „Je tam pořád ještě někdo?“ dotázal se Waggonera.

„Haxallovi chlapi. Nedělají nic.“

„Držej se v suchu, co?“

„Takovejdle déšť jsem v životě nezažil,“ zabručel Waggoner. „Když by člověk chtěl, tak nezaprší. Nikdy neprší na jaře, dycky se dá do deště akorát přede žněma nebo když jeden dělá sena.“ Z yankeeského lesíka vypálila puška a kulka se zaryla do javoru za ním. Velký muž se směrem k Yankeeům pohoršeně zašklebil, skoro jako by mu připadalo, že tahle střela je projev nezdvořilosti. „Máte ponětí, kde jsme?“ zeptal se Starbucka.

„Někde blízko Flatlicku,“ odtušil Nate, „ať už si to krucinál je, kde chce.“ Věděl jen, že Flatlick teče v severní Virginii. Vyhnali Severany z opevněných pozic u Centreville a teď se snažili zmocnit se brodu, jehož Yankeeové využívali k ústupu, i když Starbuck celý den ani řeku, ani cestu neviděl. Plukovník Swynyard mu řekl, že se vodní tok jmenuje Flatlick Branch, ačkoli si tím ani sám nebyl jist. „Slyšel jsi někdy o Flatlicku?“ zeptal se Nate Waggonera.

„Nikdá,“ odpověděl. Pocházel stejně jako většina legie ze střední části Virginie a tyhle přístupové cesty k Washingtonu vůbec neznal.

Starbuckovi trvalo půl hodiny, než útok zorganizoval. Správně by to mělo být pár minut, jenomže v dešti byli všichni pomalí a navíc kapitán Moxey jako vždy brblal, že útok je ztráta času, protože se stejně jako ten první určitě nezdaří. Moxey byl zatrpklý mladý muž, který se nedokázal smířit se Starbuckovým povýšením. Byl u většiny legie v neoblíbě, ale v tomhle deštivém odpoledni říkal jen to, o čem byla přesvědčena většina mužstva. Nechtělo se jim bojovat. Byli na to příliš umáčení, prokřehlí a ušlí, a dokonce i Starbuck byl v pokušení poddat se letargii, ale přes svůj strach cítil, že jestliže se muž jednou podvolí vyděšenosti, začne se jí podvolovat znovu a znovu, až mu žádná odvaha nezůstane. Naučil se, že být vojákem neznamená cítit se v duševní pohodě a smyslem velení pluku není dávat mužstvu, co si přeje, nýbrž nutit vojáky, aby dokázali něco, o čem by nikdy neuvěřili, že je to možné. Při vojákování jde o vítězství, a toho člověk nikdy nedosáhne tím, že se bude v lijáku schovávat v okraji lesa. „Jdeme!“ řekl Moxeyovi úsečně. „Takovej máme rozkaz, a tak jdeme, kdyby čert na kobyle rajtoval.“ Moxey pokrčil rameny, jako by naznačoval, že si jeho velitel počíná hloupě.

Ještě déle to trvalo, než se čtyři pravokřídlé setniny připravily. Vojáci

nasazovali bajonety a pak se šourali na okraj kukuřice, kde voda vytékající z brázd čeřila rozlehlou louži. Během dlouhých chvil, kdy Starbuck legii chystal, občas vystřelila yankeeská děla a každá rána vyslala do korun lesa obsazeného Jižany drásavý mrak kartáčů jako prostředek, který měl konfederáty odradit od jakýchkoli myšlenek na bojovou akci. Po palbě děl zůstával sirnatý oblak kouře, který se v dešti vznášel jako mlha. Bylo stále temněji, neboť těžké šedé mraky přinášely nepřírozeně časný soumrak. Starbuck si našel místo na levém křídle útočících, kde měl nejbližší k yankeeským kanonům, vytáhl bodlo a nasadil ho na ústí pušky. Neměl šavli, nenosil žádné hodnostní distinkce a revolver, který by ho Yankeeům mohl prozradit jako konfедераčního důstojníka, měl v pouzdře na zádech, kde ho protivník neviděl. Ujistil se, že bodák na pušce pevně drží, a pak složil ruce do kornoutku k ústům: „Daviesi, Truslowe!“ vykřikl a zapřemýšlel, jestli švihajícím lijákem a fičícím vichrem může hlas vůbec prorazit.

„Slyším tě!“ zavolal v odpověď Truslow.

Nathaniel zaváhal. Jakmile vykřikne další rozkaz, bude muset vyrazit do boje, a jeho se náhle zmocnila nová mučivá vlna rozechvění. Strach z něj vysával mízu, ale donutil se nabrat do plic vzduch a zařvat rozkaz. „Pal!“

Salva zazněla chabě, pouhé prásknutí několika pušek, znějící jako křupání kukuřičných stébel, ale Nate s překvapením zjistil, že už je na nohou a ukazuje dopředu do kukuřice. „Na ně!“ zahalekal na nejbližší muže a začal se probíjet propletenými tuhými stébly. „Na ně!“ Věděl, že tenhle útok musí vést, a mohl jen doufat, že ho legie následuje. Slyšel za sebou, jak se několik mužů prodírá obilím, a zaznamenal, jak z pravého křídla povzbudivě halasí Peter Waggoner, ale zachytil také, jak seržanti hulákají na opozdilce, aby vstali a šli kupředu. Tenhle pokřik mu prozradil, že někteří vojáci se dosud choulí v úkrytu stromů, ale netroufal si obrátit se a pohlédnout, kolik jich jde za ním, aby si ti, co se k němu přidali, nepomysleli, že se postupu vzdává. Útok je neuspořádaný, ale už byl zahájen, a tak se Starbuck donutil jít slepě dál a každou vteřinu očekával kulku. Jeden z jeho mužů chabě spustil rebelský bojový pokřik, ale nikdo jiný se nepřidal. Byli všichni příliš utahaní a promočení, než aby dokázali vydávat válečnický jekot.

Skrze sehnuté vršky kukuřice se mihla kulka, strásající při průletu

polem vodu ze svěšených klasů. Děla mlčela a Nathanielem zachvívala hrůza, že je dělostřelci obrátili, aby bubnovou palbou uvítali jeho útok. Znovu vykřikl, aby mužstvo popohnal, jenže útočníci dokázali jít jen pomalým krokem, neboť pole bylo příliš rozblácené a kukuřice se příliš pletla pod nohy, než aby se vojáci mohli rozběhnout. Až na onu jedinou ránu z pušky o sobě Yankeeové nedávali vědět a Starbuckovi bylo jasné, že s palbou čekají, až budou otrhaní šediví útočníci na docela jistý dostřel. Chtěl se před očekávanou salvou schovat, chtělo se mu upadnout do mokřých stébel, obejmout zemi a vyčkat, až se válka přežene. Byl příliš vyděšený, než aby křičel, myslel nebo dělal cokoli jiného, než že se slepě dral kupředu k tmavému lesu, který už byl vzdálený pouhých třicet kroků. Umřít kvůli brodu přes Flatlick mu připadalo pitomé, ale nesmyslnost podniky nebyla vysvětlením pro jeho strach. Ten měl příčinu v něčem hlubším, v něčem, co se snažil sám sobě nepřiznávat, protože měl podezření, že je to čirá a s ničím nesmíšená zbabělost, ale pomyslení, jak by se mu nepřátelé v legii smáli, kdyby jeho strach zpozorovali, ho hnalo dále vpřed.

Uklouzl v louži, zamával rukama, aby si udržel rovnováhu, a probíjel se dál. Vpravo od něho pořád neohroženě hřímal Waggoner, ale ostatní jen dusali skrze promáčené obilí. Uniformu měl Nate napitou vodou, jako by právě přebrodil řeku. Připadalo mu, že už nikdy nepocítí sucho ani teplo. Nasáklé oblečení činilo námáhavým každý krok. Pokusil se vyrazit bojové volání, ale zaznělo to jako přiškrcený vzlyk. Kdyby nepršelo, měl by podezření, že pláče. A Yankeeové pořád nestříleli a nepřátelský les už byl blízko, velmi blízko, tak, že mu hrůza z několika posledních yardů vlila maniakální energii, která ho vrhla skrze poslední chňapající stébla a přes další kaluž přímo mezi stromy.

A tam zjistil, že nepřítel je pryč. „Ježíši Kriste!“ zvolal a nebyl si jist, je-li to rouhání, nebo modlitba. „Ježíši Kriste!“ řekl ještě jednou a s dokonale úlevou zíral do prázdného lesa. Přestal dýchat zrychleně a rozhlédl se. Ale v háji opravdu nikdo nebyl. Protivník zmizel a nenechal po sobě nic kromě několika cárů promáčeného papíru z patron a dvou párů kolejí po kolech ukazujících, kudy tlačili zpět z lesa svá dvě děla.

Starbuck povolal přes pole své zbývající roty a pak obezřetně postupoval mezi kmeny, až se dostal na druhou stranu hájku, odkud přes širý pás pastvin upřel pohled až na řeku zaplavující své břehy. V dohledu nebyl

žádný nepřítel, jen velký dům na vzdálené vyvýšenině napůl zastíněný stromy. Z nebe sjel rozeklaný blesk a zvýraznil jeho obrys, načež stavbu jako mlha nad mořem zahalil příval deště. Dům připadl Starbuckovi jako panské sídlo, výsměšná připomínka pohodlného života, jakého by se člověk mohl nadít, kdyby jeho vlast nebyla zachvácená válkou.

„Co teď?“ zeptal se Moxey.

„Tvoji lidi můžou držet hlídku,“ řekl Starbuck. „Coffmane, jdi a najdi plukovníka. Ohlaš mu, že jsme kukuřičný pole překročili.“ Ještě bylo třeba pohřbít mrtvé a převázat raněné. Přerývaně se ozývající hluk bitvy zcela dozněl a přenechal pole dešti, hromu a studenému východnímu větru. Padla noc. V hloubi lesa blikalo pár slaboučkých ohniček, ale většina mužů neovládala umění rozdělat oheň v takovém dešti, a tak se namísto toho třásli a hloubali nad tím, co udělali a proč, kde je protivník a jestli jim příští den přinese teplo, jídlo a odpočinek.

Po setmění vyhledal Starbucka plukovník Swynyrd, hubený, otrhaný a s rozcuchaným plnovousem. „Nebyly žádné potíže s překročením kukuřičného pole, Nate?“ optal se.

„Ne, pane, žádný. Vůbec žádný potíže.“

„Jste dobřej,“ natáhl plukovník ruce ke Starbuckovu ohni. „Za pár minut se jdu modlit. Vy se ke mně asi nepřipojíte, co?“

„Ne, pane,“ odpověděl Nathaniel, jako odpovídal každý večer, kdy ho nadřízený chtěl přizvat k modlitbám.

„Tak se budu modlit za vás, Nate,“ reagoval i plukovník jako pokaždé. „Rozhodně budu.“

Starbuck chtěl pouze spát. Jen spát. Nic než spát. Ovšem modlitba, pomyslel si, by mohla pomoci. Nějakou pomoc by potřeboval, neboť se obává, panebože, jak se obává, že se z něj stává zbabělec.

Starbuck si stáhl oděv nacucaný vodou, který ho už nesnesitelně rozčiloval, a rozvěsil ho tak, aby nachytl veškeré skrovné teplo od pozůstatků ohně, pak se zakutálel do vlhkého objetí své přikrývky a bez ohledu na déšť spal, ale byla to jen ohavná napodobenina spánku, neboť byl trhaný a ve snech se v něm mísily dešť, okapávající stromy a dunění hromu s přízrakem jeho otce reverenda Eliala Starbucka, který se vysmíval synově ustrašenosti. „Vždycky jsem věděl, že jsi zkažený, Nathanieli,“

řekl mu ve snu, „zkažený skrz naskrz, zkažený jako zteřelé dřevo. Nemáš páteř, hochu, v tom je tvoje potíže.“ A potom otec bez škrábnutí odhopkal skrze dělostřelbu a Nathanielovi se zdálo, že on sám se tiskne k vlhké hlíně. V jeho snu byla i Sally, ale neposkytla mu žádnou útěchu, protože ho nepoznala, nýbrž pouze kolem něho prošla do nicoty. A pak ho probudil kdosi, kdo mu zatřásl ramenem.

Zprvu si pomyslel, že třesení je součástí jeho snu, pak se polekal, že zřejmě útočí Yankeeové, rychle se vybalil z mokré deky a hmatl po pušce. „To je dobrý, majore, to nejsou Yankeeové, jenom já. Shání se po vás nějaký chlap.“ Byl to Lucifer, kdo ho vzbudil. „Nějaký chlap. Ptá se po vás,“ řekl znovu. „Fakt vyfešákovanej chlap.“ Lucifer byl chlapec, který se stal Starbuckovým sluhou, uprchlý otrok s vysokým míněním o sobě samém a s vysokou dávkou jízlivého uličnického humoru. Své pravé jméno nikdy neprozradil a vytrvale si místo toho dával říkat Lucifer. „Chcete kafe?“ zeptal se.

„A máme nějaký?“

„Můžu trochu ukrást.“

„Tak se pusť do kradení,“ přivolil Starbuck. Vstal, každý sval bolavý a zvedl pušku, která, jak si vzpomněl, byla dosud nabitá nepoužitelným zvlhlým prachem. Zašmátral po oblečení, zjistil, že je pořád mokré, a viděl, že oheň dávno vyhasl. „Kolik je hodin?“ zavolal za Luciferem, ale hoch už byl pryč.

„Chvilka po půl šestý,“ odpověděl mu někdo neznámý. Starbuck nahý vykročil z lesa a uviděl postavu v plášti s kapucí na koňském hřbetě. Muž zaklapl víčko hodinek a odhrnul si plášť, aby si je vložil do kapsy kabátce uniformy. Nathaniel zaznamenal elegantní kabát s prýmky, který nikdy nezačernil střelný prach a nepotřísnila krev, načež plášť ze šarlatové látky sklouzl zpět na své místo. „Maitland,“ představil se muž na koni. „Podplukovník Ned Maitland.“ Nad Starbuckovou nahotou párkrát zamžikal, ale žádnou poznámku neproněsl. „Přijel jsem z Richmondu s rozkazy pro vás,“ dodal.

„Pro mě?“ zeptal se Nate nezvučně. Pořád se ještě jaksepatří neprobudil a pokoušel se vysvětlit si, proč by mu měl někdo z Richmondu posílat rozkazy. Nepotřebuje rozkazy, potřebuje odpočinek.

„Jste major Starbuck?“ dotázal se Maitland.

„Ano.“

„Těší mě, majore,“ řekl podplukovník, nahnul se ze sedla a podal mu ruku. Starbuckovi připadlo tohle gesto nemístné a podanou ruku se mu nechtělo stisknout, ale odmítnout ji by se mu zase zdálo hulvátské, a tak pokročil ke koni a podplukovníkovu ruku sevřel. Ten s ní rychle ucukl, jako by se bál, že by mu ji major mohl umazat, a znovu si natáhl rukavici. Nedával najevo svou reakci na Starbucka, který podle jeho názoru vypadal příšerně neupraveně. Tělo měl bílé a vyzáblé, ale tváře a ruce od zápěstí dolů do tmava opálené. Na tváři zaschlou krev a dlouhé černé vlasy mu zplihle visely. Maitland byl hrdý na svůj vzhled a dbal, aby vypadal elegantně. Na podplukovníka byl mladý, snad třicátník a honosil se hustým hnědým plnovousem a pečlivě nakroucenými kníry, které měl naolejované voňavým olejčkem. „To byl váš pucflek?“ ukázal trhnutím hlavy směrem, kam zmizel Lucifer.

„Jo,“ bral si Nate mokré šaty a natahoval si je.

„Vy nevíte, že černoši nemaj nosit střelný zbraně?“ poznamenal návštěvník.

„Jo, a taky by neměli střílet po yankejskejch vojácích, ale on jich u Bull Runu pár zabil,“ odvětil nerudně Starbuck. O kolt, který chlapec umíněně chtěl nosit, se s Luciferem už hádal a neměl energii pokračovat v tahanici s nějakým namyšleným podplukovníkem, dorazivším z Richmondu. „Jaký rozkazy?“ zeptal se Maitlanda.

Podplukovník neodpověděl. Zíral místo toho bledým rozbřeskem k panskému domu za řekou. „Chantilly,“ pronesl zádušně. „Jsem přesvědčen, že je to Chantilly.“

„Co?“ zeptal se Nathaniel, natahující si košili a potýkající se s jejími zbylými kostěnými knoflíky.

„Támhle ten dům se jmenuje Chantilly. Opravdu hezký místo. Pár dnů jsem pod tou střechou tancoval a určitě zas budu, až vyprovodíme Yankeeje. Kde najdu plukovníka Swynyarda?“

„Nejspíš na kolenou,“ odtušil Nate. „Předáte mi ty rozkazy?“

„Neměl byste mi říkat pane?“ otázal se Maitland zdvořile, i když s podtónem netrpělivosti nad Starbuckovou nevlídností.

„Až naprší a uschne,“ opáčil Starbuck drsně, překvapený útočností, která, jak to vypadalo, se stávala stále výraznější součástí jeho povahy.

Maitland se rozhodl to přejít. „Rozkazy vám mám předat v přítomnosti plukovníka Swynyarda,“ vysvětlil a počkal, až se Nathaniel vymocí na kmen stromu. „Na majora jste poněkud mladej,“ poznamenal podplukovník, zatímco si Nate zapínal kalhoty.

„A vy jste poněkud mladej na podplukovníka,“ odsekl Starbuck nevrle. „A můj věk, podplukovníku, má význam jen pro mě a pro toho, kdo mi bude tesat náhrobní kámen, tedy jestli budu někdy nějaký mít. Většina vojáků ho nemá, pokud ovšem nebojujou od psacího stolu v Richmondu.“ Když pronesl tuhle urážku na adresu člověka, jenž vypadal jako voják od psacího stolu, sehnul se, aby si zavázal tkaničky na botách, které stáhl mrtvému Yankeeovi u Cedar Mountain. Déšť ustal, ale vzduch byl nadále těžký vlhkostí a tráva byla napitá. Někteří příslušníci legie vyšli ze stromoví a zírali na elegantního podplukovníka, který jejich bedlivé zraky snášel trpělivě a čekal, až si Starbuck vezme kabát. Lucifer se mezitím vrátil s trochou fazolí a Nathaniel mu řekl, ať je odnese do stanu plukovníka Swynyarda. Narazil si na rozčuchané černé vlasy mokrý klobouk a poté máchl na Maitlanda. „Tudy,“ poradil mu.

Úmyslně donutil úzkostlivě upraveného podplukovníka k sesednutí z koně, protože ho vedl nejspletitější houštinou lesa, kde si o větvičky a listí umáčel hedvábím obroubený plášť. Maitland nepronesl žádnou námitku a ani Starbuck nepromluvil, dokud nedošli ke Swynyardovu stanu, kde se, jak Nate předpověděl, plukovník modlil. Vchodové chlopně byly odhrnuté a Swynyard klečel na podlážce, na příkrývce lůžka otevřenou bibli. „Před třema nedělema našel Boha,“ vysvětlil Maitlandovi natolik hlasitě, aby to plukovníka vytrhlo z modliteb, „a od té doby do něho pořád něco klavíruje.“ Ty tři týdny udělaly se Swynyardem zázraky, neboť proměnily upitého ubožáka v bezvadného vojáka, který pouze v košili a šedých kalhotách nyní obrátil jediné zdravé oko na ty, kdo ho vyrušili z jitřních modliteb.

„Bůh vám odpustí, že jste mě vyrušili,“ pravil Swynyard velkomyslně, když se zvedal na nohy a přetahoval si přes hubená ramena šle. Při pohledu na plukovníka, který vypadal ještě neupraveněji než Starbuck, se Maitland mimovolně otrásl. Swynyard byl vyzáblý a zjizvený muž s rozčuchaným plnovousem, žlutými zuby a třemi chybějícími prsty na levé ruce.

„Okusuje si nehty,“ objasnil Nathaniel, když si všiml, že podplukovník upírá zrak na tři pahýly.

Maitland se zašklebil, ale pak pokročil kupředu a podal ruku. Swynyard se na jeho gesto zatvářil překvapeně, ale reagoval dost ochotně. Pak kývl na Starbucka: „Dobrytro, Nate.“

Starbuck si nevšímal pozdravu a místo toho trhl hlavou směrem k Maitlandovi: „Tenhle člověk se jmenuje podplukovník Maitland. Má pro mě rozkazy, ale říká, že nejdřív se musí setkat s váma.“

„No tak jste se se mnou setkal,“ řekl Swynyard Maitlandovi, „a teď dejte Nateovi jeho rozkazy.“

Podplukovník však namísto toho dovedl koně k nedalekému stromu a otěžemi ho přivázal ke skloněné větvi. Rozepnul sedlovou brašnu a vytáhl tlustou obálku. „Pamatujete se na mě, plukovníku?“ zavolal přes rameno, když brašnu znovu zapínal.

„Bohužel ne,“ odvětil Swynyard podezřívavým tónem, zřejmě s obavou, že je to někdo z jeho dřívějšího, předkřesťanského života. „Měl bych si vás pamatovat?“

„Váš tatínek asi před dvaceti lety prodal mému tatínkovi nějaký otroky.“ Swynyard s úlevou, že se mu nebude připomínat některý z jeho dávných hříchů, pravil uvolněně: „To jste musel bejt kluk, podplukovníku.“

„Byl jsem malej, ale vzpomínám si, že váš táta mému řekl, že ti otroci jsou dobrý pracovníci. Nebyli. Ani trochu nebyli dobrý.“

„V týhle branži,“ odušil Swynyard, „se vždycky říká, že otroci nejsou o nic lepší než jejich páni.“ Mluvil nevzrušeně, z jeho slov však bylo zřejmé, že k návštěvníkovi pociťuje stejnou nechuť jako Starbuck. Z Maitlanda dýchala jakási privilegovanost, která je oba rozčilovala, anebo je možná dráždilo, že se jim do života plete muž, který tak zjevně tráví čas daleko od míst, kde se střídá.

„Lucifer přinese trochu kafe, plukovníku,“ oznámil Nathaniel Swynyardovi.

Plukovník pohostinně poskytl pár tábornických židliček ze svého stanu a nabídl Maitlandovi, aby se posadil. Starbuckovi ukázal na převrácenou bedničku a další uzpůsobil jako stolek. „Tak kde jsou ty rozkazy, podplukovníku?“ optal se.

„Zrovna tadyhle,“ položil tázaný zásilku na bednu a přikryl ji svým

kloboukem, aby ji ani Swynyard, ani Starbuck nemohli zvednout. Sundal si mokrý plášť a odhalil uniformu, která byla bezvadně střižená a ozdobená dvěma řadami mosazných knoflíků, vyleštěných do jasného třpytu. Dvojice hvězd na obou jeho ramenou se leskly tak svítivě, že by mohly klidně být ze zlata, a nášivky na rukávech dělaly dojem, že jsou prošíty zlatou nití. Starbuckův kabátec byl oblýskaný a nebylo na něm žádné zlato, mosaz, a dokonce ani látkové hodnostní distinkce, jen bílé solné skvrny tam, kde se ve tkanině usadil zaschlý pot. Maitland oprášil sedátko židle a povytáhl si nohavice s elegantními žlutými pruhy, než si sedl. Zvedl klobouk, dal zapečetěná lejstra stranou a podal Swynyardovi další samostatný list. „Podle rozkazu, kterej jsem dostal, se vám hlásím, plukovníku,“ pronesl velice komisně.

Velitel brigády list rozložil, přečetl si ho, zamžikal a začal ho číst znovu. Vzhlédl k Maitlandovi a opět sklonil zrak k papíru. „Bojoval jste někdy, podplukovníku?“ položil otázku hlasem, který Starbuckovi náhle zazněl jako zahořklý.

„Byl jsem nějakou dobu u Johnstona.“

„Na to jsem se vás neptal,“ pronesl Swynyard suše.

„Viděl jsem boj, plukovníku,“ pravil upjatě Maitland.

„A účastnil jste se ho?“ optal se tvrdě Swynyard. „Myslím, jestli jste byl ve střeleckým šiku. Jestli jste vypálil z pušky a pak se postavil k dalšímu nabití, takže linie Yankeeů mohla pálit zase po vás. Dělal jste tohle, podplukovníku?“

Než odpověděl, pohlédl Maitland krátce na Starbucka a ten, ohrožený takovým rozhovorem, zachytil v jeho očích náznak provinilosti. „Viděl jsem bitvu,“ řekl podplukovník Swynyardovi zatvrzele.

„Z koně jako štábní důstojník,“ vyjádřil se plukovník sžíravě. „To není to samý, podplukovníku,“ zazněl jeho hlas smutně. Pak se nahnul kupředu, sebral z bedny zapečetěné papíry a hodil je do klína Starbuckovi. „Kdybych nebyl spasenej muž,“ vyslovil se, „kdybych nebyl omyt vykupitelskou krví Kristovou, byl bych právě teď v pokušení zaklít, ale myslím, že kdybych to udělal, Bůh by mi neodpustil. Mrzí mě to, Nate, mrzí mě to víc, než vám dokážu říct.“

Starbuck roztrhl obálku a rozložil lejstra. První list byla propustka opravňující ho k cestě do Richmondu. Druhý byl rozkaz, podle něhož se

měl hlásit u plukovníka Holborrowa v richmondském Camp Lee, kde měl major Starbuck převzít velení 2. pomocného pluku. „Hajzl,“ řekl Nate tiše.

Swynyard si od něho rozkazy vzal, rychle si je přečetl a vrátil mu je. „Odvolávaj vás, Nate, a svěřujou velení legie panu Maitlandovi,“ pronesl jméno nově příchozího zatrpkle.

Maitland plukovníkův tón ignoroval. Vytáhl stříbrné pouzdro a vyndal z něho doutník, který si sirkou zapálil, a pak se pokojně díval do mokrého lesa, kde si muži ze Swynyardovy brigády s velkým úsilím rozdělávali ohně a sekali tupými bajonety suchary. „Myslím, že další déšť už nepříjde,“ pravil bezstarostně.

Nathaniel si znovu pročetl rozkaz. Velel legii pouhých pár neděl a velení mu svěřil sám generálmajor Thomas Jackson, ale teď má rozkaz své lidi předat tomuhle vejťahovi z Richmondu a převzít místo nich nějaký neznámý pluk. „Proč?“ položil otázku, ale nikdo neodpověděl. „Hergot!“ zaklel.

„To není správný,“ připojil svůj protest Swynyard. „Pluk je choulostivá věc, podplukovníku,“ objasnil Maitlandovi. „Nejsou to jen Yankeejové, kdo může pluk roztrhat na cucky, dokážou to i jeho vlastní důstojníci. Legie zažila špatný období, ale tuhle Nate z ní zase začal dělat pořádný útvar. Vyměnit velitele teď, to nedává smysl.“

Maitland jen pokrčil rameny. Byl to hezký muž, který svou privilegovanost nesl s klidnou sebejistotou. Jestliže se Starbuckem nějak cítil, nedával to najevo, nýbrž nechával námitky jen plynout kolem sebe.

„Oslabuje to moji brigádu,“ pronesl Swynyard hněvivě. „Proč?“

Maitland učinil doutníkem nedbalé gesto. „Jsem jenom kurýr, plukovníku, jenom kurýr.“

Na okamžik to vypadalo, že na něho Swynyard vykřikne kletbu, ale pak hnutí mysli ovládl a jen potřásl hlavou. „Proč?“ zeptal se znovu. „Tahle brigáda bojovala velkolepě! To je všem fuk, co jsme dokázali minulej tejden?“

Vypadalo to, že je, alespoň těm, za něž mluví Maitland. Swynyard na chvíli zavřel oči a pak pohlédl na Starbucka: „Mrzí mě to, Nate, fakt mrzí.“

„Hajzl,“ vyslovil se Starbuck, aniž to určil někomu konkrétně. Pociťoval v tom okamžiku zvlášť hořké naštvání. Vždyť je Severan, který bojuje

za Jih, a Faulconerova legie je jeho domov a azyl. Sklonil zrak k rozkazu. „Co je to druhej pomocnej pluk?“ zeptal se Maitlanda.

Okamžik se zdálo, že elegantní podplukovník neodpoví, ale pak tazatel věnoval pousmání. „Myslím, že jsou spíš známí jako Žlutonožci,“ pronesl svým dopalujícím tónem vnitřní pobavenosti.

Starbuck zaklel a zvedl oči k podmračenému nebi. Žlutonožci získali svou přezdívku a ztratili dobrou pověst během týdne jarních bitev, v němž Lee s konečnou platností odrazil McClellanovu severanskou armádu od Richmondu. Na pomoc mu z údolí Shenandoah přišly Jacksonovy jednotky a mezi nimi byl 66. virginský, nově postavený pluk, který zažil svou první a až dosud poslední bojovou akci blízko Malwern Hillu. Vojáci utekli ne z tuhého boje, ale před prvními dělostřeleckými granáty, které dopadly blízko nich. Jejich přezdívka Žlutonožci měla popisovat stav jejich kalhot, do nichž se údajně úlekem pomočili. „Pochcali se jako jeden muž,“ řekl Truslow Starbuckovi, když se historku doslechli, „a vytvořili celej novej močál.“ Později se dospělo k úsudku, že pluk byl zformován uspěchaně, cvičen nedbale a řízen nekvalitním důstojnickým sborem, a tak byly jeho pušky předány mužům ochotným bojovat a mužstvo odesláno k dodatečnému výcviku. „A kdo je ten plukovník Holborrow?“ chtěl vědět Swynyrd.

„Má na povel cvičení trestnejch pluků,“ odvětil bezstarostně Maitland. „Nezúčastnil se jeden bitvy v minulým tejdnu?“

„To jo, do prdele,“ odtušil Nate, „a byl dočista k ničemu.“ Trestný pluk z bitvy v minulém týdnu byl nahodilou snůškou opozdílů, odpadlíků od jednotek a ulejšáků a během pár minut se rozsypaný. „Do prdele,“ zopakoval Starbuck. „Takže šestašedesátej virginskej se teď zřejmě přejmenoval na trestnej pluk, z čehož plyne, že jeho bojová morálka není o nic vyšší než v době, kdy si pořídil svou přezdívku, a jestli se dá něco vysoudit z výkonu prvního trestnýho, není ani o nic lépe vycvičený.“

Lucifer postavil na provizorní stolek dva hrnky kávy a poté, když pohlédl na Starbuckovu rozmrzelou tvář, ustoupil do pozadí natolik, aby si všichni tři důstojníci mysleli, že je z doslechu.

„Je to bláznivý!“ nalezl v sobě Swynyrd novou energii k protestu. „Kdo ten rozkaz poslal?“

„Ministerstvo války,“ odpověděl Maitland, „samozřejmě.“

„Kdo na ministerstvu války?“ nedal se odbýt plukovník.

„Můžete si přece přečíst podpis, ne, plukovníku?“

Jméno na rozkazu ani Starbuckovi, ani Swynyardovi nic neříkalo, ale Griffin Swynyard dostal chytrý nápad, odkud mohou lejstra pocházet. „Je na ministerstvo války přidělený generál Faulconer?“ otázal se podplukovníka.

Maitland vytáhl z úst doutník, vyplivl kousek listu, který se mu zachytil na rtech, a pokrčil rameny, jako by otázka byla nepodstatná. „Jo, generál Faulconer byl jmenovanej náměstkem ministra války,“ opáčil. „Přece nemůžou tak dobrýho chlapa nechat bez práce jen proto, že se znelíbil Tomu Jacksonovi.“

„A ten vás jmenoval velitelem legie?“ řekl Swynyard.

„Řek bych, že se za mě generál přimluvil,“ odpověděl Maitland. „Legie je virginské pluk, plukovníku, a generál usoudil, že by mu měl velet Virgiňan, a tak jsem tady,“ usmál se na velitele brigády.

„Hajzl,“ zamumlal Starbuck. „Faulconer. To jsem si moh myslet.“ Generál Washington Faulconer byl zakladatelem legie a velitelem brigády, dokud ho Jackson pro neschopnost nesesadil. Faulconer opustil brigádu v přesvědčení, že upadl v nemilost přičiněním Starbucka a Swynyarda, ale místo aby se stáhl do svého venkovského sídla a pečoval tam o chov koní, vydal se do Richmondu a využil svých styků a bohatství, aby se dal jmenovat do vládního úřadu. A teď se z bezpečí Richmondu mstí svými dlouhými prsty dvěma lidem, které pokládá za své nejzavilejší nepřátele. Swynyarda obdařil mužem ve skoro stejné hodnosti, který mu bude bezpochyby na obtíž, ale Starbucka chce generál zničit úplně.

„Mě by se určitě chtěl zbavit taky,“ řekl Swynyard. Odvedl Nathaniela od stanu a přecházel s ním sem a tam ve vzdálenosti, na kterou je Maitland nemohl slyšet. „Jenomže ví, kdo je můj bratranec.“ Jeho bratrance byl šéfredaktor richmondského *Examineru*, nejvlivnějšího z pěti deníků vycházejících v hlavním městě Konfederace, a tento příbuzenský poměr nepochybně Washingtonu Faulconerovi zabránil v otevřené pomstě Swynyardovi. Starbuck byl ovšem mnohem snazší kořist. „Ale je v tom ještě něco jinýho, Nate,“ pokračoval plukovník. „Jinej důvod, proč vaše místo dostal Maitland.“

„Protože je Virgiňan,“ pravil Nathaniel zahořkle.

Swynyard zavrtěl hlavou: „Maitland vám nejspíš potrás rukou, co?“

„Jo. A má být?“

„Snažil se zjistit, jestli jste zednář, Nate, a vy nejste.“

„A jakej to kurva má na to vliv?“

„Velkej,“ prohlásil Swynyard bez okolků. „V týhle armádě je zednářů spousta a v yankeeský taky. A zednáři jeden o druhýho pečujou. Faulconer je zednář, Maitland taky a já koneckonců taky. Mně zednáři posloužili docela dobře, ale vás, Nate, obdařili Žlutonožcema!“ potřásl plukovník nad tou hroznou vyhlídkou hlavou.

„Já se taky na nic jinýho nehodím, plukovníku,“ přiznal Starbuck.

„Co to znamená?“ chtěl vědět Swynyard.

Nate zaváhal. Styděl se připustit pravdu, ale potřeboval někomu o svém strachu říci. „Řek bych, že se ze mě stává zbabělec. Včera jsem akorát dokázal přejít přes kukuřičný pole a nejsem si jistej, že bych to sved znova. Hádám, že jsem vypotřeboval všechnu odvalu, co jsem kdy měl. Možná si pluk srabů zaslouží za velitele taky sraba.“

Plukovník zavrtěl hlavou: „Statečnost je jako láhev whisky, Nate. Nevypijete ji naráz. Prostě se učíte svému řemeslu. Když se kluk poprvé ocitne v boji, myslí si, že dokáže přebít všechno, ale po nějaký době přijde na to, že bitva je větší než my všichni. Bejt statečnej, to neznamená nic nevědět, ale překonávat to, co víte, Nate. Příště s váma bude všechno v pořádku. A nezapomínejte, že nepřítel je rozklepanej stejně jako my. To jen v novinách se píše, že jsme všichni hrdinové. Většina z nás jsou ve skutečnosti vyděšený pitomci.“ Odmlčel se a špičkou boty, od níž se mu odchlipovala podrážka, prohrábl mokré listí. „A Žlutonožci nejsou srabové,“ pokračoval. „Něco se u nich zadrhlo, to jistě, ale bude tam zrovna tolik odvážnejch chlapů jako v každým jiným pluku. Myslím, že jenom potřebujou dobrý velení.“

Starbuck zašklebením potvrdil, že Swynyard říká pravdu, ale od legie se mu stejně nechtělo. „Co kdybych zašel za Jacksonem?“ navrhl.

„Aby ten rozkaz zrušil?“ optal se plukovník, ale pak odpověděl potřesením hlavy. „Starej Jack nejspíš nebude na chlapy, co zpochybňují rozkazy, nijak laskavej, Nate, pokud ovšem ty rozkazy nejsou úplný hovadiny, a tenhle rozkaz úplná hovadina není. Je zvrácenej, to je celý. Krom toho,“ usmál se, aby Nathaniela povzbudil, „vy se vrátíte. Maitland dlouho nevydrží.“

„Jestli bude mít v boji na sobě všechno to zlato,“ prohlásil Starbuck pomstychtivě, „tak si ho Yankeejové raz dva vezmou na mušku.“

„Takovej blbec nebude,“ namítl velitel brigády, „ale nezůstane dlouho. Já Maitlandy znám. Odjakživa jsou to lepší lidi. Maj kočáry, velké domy a akry dobrý půdy. Vychovávají hezký dcery, povýšený chlapy a skvělý koně. Takoví jsou Maitlandové, do značný míry jako Faulconerové. A pan Maitland k nám nepřišel proto, že chce velet legii, Nate. Přišel sem, protože si potřebuje přivěsit na opasek jedno skutečný velení na bojišti, než se bude moct stát generálem. Pan Maitland si dává záležet na kariéře, a ví, že musí strávit měsíc v zablácenejch botách, jestli se má někdy vyšvihnout. Dost brzy odejde a vy se můžete vrátit.“

„Když s tím bude mít co dělat Faulconer, tak ne.“

„Tak dokažte, že nemá pravdu,“ prohlásil energicky plukovník. „Udělejte ze Žlutonožců vynikající pluk. Jestli je někdo schopnej toho dosáhnout, tak vy.“

„Někdy přemejšlím, proč za tuhle proklatou zemi bojuju,“ řekl trpce Starbuck.

Swynyard se usmál: „Však vám nic nebrání v přechodu zpátky na Sever, Nate, vůbec nic. Prostě ťapejte severním směrem a dojdete domů. To chcete?“

„Ne, sakra.“

„Tak dokažte, že Faulconer nemá pravdu. Počítal s tím, že trestnej pluk bude váš konec, tak ho přesvědčte, že se mejlil.“

„Čert aby ho vzal, parchanta,“ vyjádřil se Nate.

„To má na starosti Bůh, Nate. Vaše starost je bojovat. Tak to dělejte dobře. A já podám žádost, aby vaši chlapi byli poslaný k mé brigádě.“

„Jaká je šance?“

„Nezapomínejte, že jsem zednář,“ odvětil s širokým úsměvem Swynyard, „a pořád si ještě můžu říct o nějakou tu službičku. Dostaneme vás zpátky mezi přátele.“

Maitland vstal a dva otrhaní důstojníci vykročili zpět ke stanu. Podplukovník už vypil jeden z hrnků kávy a načal druhý. „Představíte mě důstojníkům legie, Starbucku?“ řekl.

„To pro vás udělám, podplukovníku,“ přislíbil Nathaniel. Muž, který ho měl nahradit, mu sice byl protivný, ale neměl v úmyslu mu klást do

cesty překážky, protože legie bude muset bojovat s Yankeei, ať jí velí kdokoli, a on nechce, aby její bojová morálka utrpěla víc, než bude zapotřebí. „Dám vás s nima dohromady,“ ujistil otráveně.

„Ale potom byste tu myslím zůstat neměl,“ vybídl ho Maitland sebevědomě. „Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům, tak se to přece říká v Písmu, ne? Takže čím dřív odjedete, Starbucku, tím líp.“

„Líp pro vás, chcete říct,“ utrousil Nate.

„To taky,“ přisvědčil podplukovník klidně. Starbuck ztrácel legii a byl překládán k proklatcům, což znamenalo, že má být zničen a bude se muset snažit nějak přežít.

LUCIFER BYL NESPOKOJENÝ. „Richmond,“ řekl Starbuckovi krátce poté, co do města přijeli, „mi nejni po chuti.“

„Tak odejdi,“ odsekl nerudně Nathaniel.

„Zvažuju to,“ vyslovil se hoch. Býval nabubřelý, když měl pocit, že se útočí na jeho důstojnost, a lehko propadal pocitu, že se jí někdo dotkl. Byl to pouhý chlapec, nejvýš patnáct, a byl by na svůj věk malý, i kdyby mu bylo o dva roky méně. Do svých pár let však stačil vměstnat velký kus života, a ovládala ho sebejistota, která na Starbucka působila stejně uhrančivě jako záhada mládencovy minulosti. Lucifer o minulých dobách nikdy nemluvil a Nate se ho na ně také neptal, protože už se poučil, že každý dotaz pouze uvede v život jinou verzi. Bylo zřejmé, že chlapec je uprchlý otrok, a Starbuck se domníval, že se nejspíš pokoušel o útěk na Sever, když ho v Manassas dopadla Jacksonova armáda, ale jeho život před tím okamžikem zůstával stejně jako jeho skutečné jméno záhadou, a zrovna tak bylo hádankou, proč se rozhodl zůstat se Starbuckem, když ho chytili.

„Zamlouváš se mu, tím to je,“ řekla Nateovi Sally Truslowová. „Víš, že mu dáš volnost, a je dost velké dareba, aby volnost chtěl. Potom jednoho dne vyroste a už ho neuvidíš.“

Starbuck s Luciferem přešli přes provlhlé bojiště ke stanici dráhy ve Fredericksburgu a pak Richmondsko-fredericksbursko-potomackou dráhou dojezdi do hlavního města. Starbuck měl se svou cestovní propustkou přístup do jednoho z osobních vagonů, zatímco Lucifer cestoval s ostatním černochoy v dobytčáku. Se supěním, škubáním, řinčením a otrásáním se vlak plazil k jihu, až Nathaniela za svítání probudil křik richmondské mlékačky. Nádraží Richmondsko-fredericksbursko-potomacké bylo v srdci města a koleje procházely přímo středem Broad Street, takže se Starbuck přesvědčil, jak podivný je pohled na známé město skrze sazemi zanesené okno vagonu. Podél vlaku povykovali

kameloti nabízející výtisky *Examineru* nebo *Sentinelu* a na chodnicích se chodci protahovali mezi kárami a vozy, které pomalý řinčivý průjezd soupravy zatlačil do stran. Nate zíral zamženými očima přes okno a podmračeně zaznamenával, na kolika dveřích visí černá látka, kolik žen je ve smutku, kolik žebráků žebrá na ulicích a kolik mužů má na rukávech smuteční pásky.

Sám sebe přesvědčil, že za Sally nezajde. Říkal si, že to už není jeho děvče. Našla si milence, jeho dobrého přítele Patricka Lassana, francouzského kavaléristu, který byl oficiálně válečným pozorovatelem od francouzské armády, ale ve skutečnosti rajtoval s jednotkami Jeba Sturta. Nathaniel se ujišťoval, že už mu do Sally nic není, a ještě pořád si tu pravdu opakoval, když klepal na modře natřené dveře vedle krejčovství na rohu Fourth Street a Grace Street. Sally byla potěšena, že ho vidí. Byla už vzhůru, v plné práci a nařídila otrokyním, aby mu ke snídani přinesly kávu a chléb. „Je to špatnej chleba,“ poznamenala, „ale žádnéj dobrej chleba neni a žádný dobrý kafe taky ne, když na to přijde. Krucinál, užívám na kafe žaludy, pšeničný zrnka a čekanku. Nic ted' neni dobrý, až na doutníky a kšeft.“ Sallyiným kšeftem se stalo být madame Royall, nejdražším richmondským médiem, nabízejícím drahé seance k opět-nému setkávání živých s mrtvými. „Jsou to všechno švindly,“ utrousila přezíravě. „Povídám jim prostě to, co chtěj slyšet, a čím víc si za to říkám, tím víc mi věřej,“ pokrčila rameny. „Otravnej kšeft, Nate, ale lepší než práce po nocích.“ Tím myslela nevěstinec na Marshal Street, kde své obchodní schopnosti objevila.

„To si dovedu představit.“

„Pochybuju, že bys to doved, Nate,“ pravila Sally v dobrém rozmaru a věnovala mu dlouhý zpytavý pohled. „Seš hubenej. Vypadáš utahaně jak mezek. Ten šrám na tváři máš od kulky?“

„Od třísky ze stromu.“

„Holky z něho budou bez sebe, Nate. Tys ovšem v tomhle ohledu žádnou pomoc nikdy nepotřeboval, ale říkej jim, že je to od kulky, a všechny tě budou chtít hladit. A máš taky otroka?“

„Platím mu, když můžu,“ hájil se.

„Tak to seš úplnej magor,“ řekla láskyplně. „Zrovna jako Delaney.“ Belvedere Delaney byl právník pracující pro ministerstvo války, ale při

plnění tamních povinností mu zbývala spousta času k provozování rozmanitých podniků, mezi něž patřil nejexkluzivnější richmondský nevěstinec i místnost s truchlivě černým závěsy, kde Sally prováděla rozmluvy s mrtvými. Potkala ho, když byla jednou ze zaměstnankyň veřejného domu, nikoli však obyčejnou zaměstnankyní, nýbrž nejžádanější nevěstkou v Richmondu. Byla jediným dítětem kapitána Truslowa, který ji na své horské farmě vedl k těžké práci za malou odměnu, jenže ona odtud utekla a uchytila se ve městě, v čemž jí pomohla její nevšední krása. Měla na pohled jemnou tvář, záplavu zlatých vlasů i duchaplnost, jež její přitažlivý zjev oživovala. Příroda však Sally Truslowovou obdařila i něčím víc než pouhou krásou. Uměla pracovat a uměla z práce dělat zisk, takže dnes byla spíše než Delaneyovou zaměstnankyní jeho obchodní partnerkou. „Delaney je pitomec,“ řekla opovržlivě. „Nechá chlapa, co mu posluhuje v domě, aby si ho otočil kolem prstu. A ty jsi zřejmě zrovna takovej ňouma. Tak se na toho tvýho hochu podívejme. Chci vědět, že je o tebe postaráno.“ A tak byl Lucifer povolán do salonu, kde rychle okouzлил Sally, která v něm rozpoznala někoho, kdo se stejně jako ona pozvedá z úplného dna. „Ale proč nosíš pistoli, chlapče?“ zeptala se ho.

„Páč jsem u vojska, slečno.“

„U starýho kozla seš. Jestli tě v tomhle městě chytnou s bouchačkou, hochu, tak ti stáhnou kůži ze zadku a pak tě pošlou dolů po řece. Máš z pekla štěstí, žeš přežil takhle dlouho. Hned ji sundej.“

Lucifer, který se všem předchozím pokusům o své odzbrojení úspěšně bránil, způsobně odepnul opasek s pistolí. Bylo zjevné, že pocítil k Sally zbožnou úctu, a nepostěžoval si ani slůvkem, když ho vyzvala, aby zbraň uschoval do Starbuckových zavazadel, a pak ho propustila do kuchyně. „Řekni jim, ať tě nakrměj,“ vybídla ho.

„Ano, slečno.“

„Má v sobě bělošskou krev,“ prohlásila Sally, když Lucifer odešel.

„Asi jo.“

„To je krucinál jasný,“ nalila si další šálek podivně chutnající kávy a naslouchala Nateovu vyprávění, proč je v Richmondu. Když padlo jméno Washingtona Faulconera, pohrdlivě si uplivila. „Město bylo plný povídaček, proč odešel z armády,“ řekla, „ale on se přes všechny zvěsti klidně přenes, dorazil v plný parádě a jenom tvrdí, že mu Jackson závi-

děl. Závidě! Ale ten tvůj generál Jackson, Nate, ten si dělá nepřítele, jako když veš dělá kousance, a tady je plno chlapů, který jsou ochotný s Faulconerem sympatizovat. Dost brzo dostal ouřad. Máš asi pravdu, staraj se o něho zednáři. To bude vědět Delaney, je zednář. A co budeš teď dělat ty?“

Starbuck pokrčil rameny: „Musím se hlásit v Camp Lee u nějakýho plukovníka Holborrowa.“ Na ten okamžik se netěšil. Svou schopností velet nejhoršímu pluku v jižanské armádě si nebyl jist a už se mu stýskalo po kamarádkém ovzduší legie.

„Holborrowa znám,“ chytla se Sally. „Ne osobně,“ dodala spěšně, „ale je to ve městě dost významná persona.“

Nathaniela nepřekvapilo, že o plukovníkovi ví, protože Sally měla našpicované uši na každý sebemenší drb, který mohla při seancích proměnit v mystické zjevení. „Má peníze,“ pokračovala. „Bůh ví, odkud je bere, protože před válkou nebyl nic než správce káznice v Georgii. Prostě vrchní bachař. A teď má na povel výcvik a vyzbrojování záloh v Camp Lee. Ale většinu času tráví dole ve Screamersville.“

„V bordelech?“

„Jo. A ještě u kohoutích zápasišť.“

„Hazard?“ zeptal se.

Sally nad jeho naivitou zavrtěla hlavou. „Přece by se tam nechodil obdivovat pěknému peřimu ptactva,“ odtušila přezíravě. „Co tě sakra na tom Yale učili?“

Zasmál se a pak si položil boty na přehozem kryté sedátko, stojící na orientálním koberci. Vše v pokoji svědčilo o vybraném vkusu, zdrženlivém, ale luxusním. Z krbové římsy podmračeně zírala Napoleonova busta, za skly knihovny byly vyrovnány v kůži vázané svazky a na policičkách se vyjímal exkluzivní porcelán. „Žiješ si dobře, Sally,“ zhodnotil to.

„Vidíš něco přitažlivýho v tom, že by si člověk žil špatně?“ položila otázku. „A zatímco si budeš rozmejšlet odpověď, moh bys sundat boty z nábytku.“

„Myslel jsem si, že bych se prospal,“ řekl, aniž se pohnul.

„Krucí, Nate Starbucku,“ odsekla Sally, „ty počítáš s tím, že tu zůstaneš?“

Zavrtěl hlavou. „Říkal jsem si, že bych ti moh dovolit, abys mi koupila oběd u Spotswooda a pak mě doprovodila do Camp Lee.“

Počkala, až sundá ze sedátka boty, které ji rozčilovaly. „A proč bych měla něco takovýho dělat?“ zajímala se.

Starbuck se usmál: „Protože, Sally, jestli mám vést do války bandu přikrčenejch poseroutků, tak musej vědět, že jsem chlap, co má kliku. A kdo může vypadat šťastnější než ten, kdo si v podpaží přivede tebe?“

„Ráda vidím, že ti Yankeejové neustřelili ten drzej jazyk,“ prohlásila ukrývajíc potěšení nad poklonou, „ale chceš snad jít ke Spotswoodovi takhle vymóděnej?“

„Nic jinýho na sebe nemám,“ zašklebil se nad svou rozedranou uniformou. „Ale když jsou mý hadry dobrý do boje, tak jsou kurva zrovna tak dobrý do Spotswoodova hotelu.“ O šest hodin později vyšel dobře najedený Starbuck se Sally a Luciferem západním směrem z města. Sally měla klobouček a šál přes jednoduché modré šaty, které však svou prostotou nemohly seabeméně zakrýt její krásu. Slunečníkem s trásněmi se chránila před sluncem, které se konečně ukázalo z mraků a proměňovalo pozůstatky lijáku v odplouvající závoje oparu. Prošli kolem státní káznice, minuli vchod na hollywoodský hřbitov, kde čerstvě vykopaná hlína ležela v pochmurných řadách jako pluky padlých, a zahrnuli kolem obecní vodárny, až konečně na širokém ostrohu mezi kanálem a řekou spatřili Camp Lee. Starbuck tento tábor v předchozím průběhu roku navštívil a pamatoval si ho jako místo nevlídné a provizorní. Bývalo to ústřední tržiště Richmondu, ale válka ho proměnila v obrovité odkladiště pluků, které se shromáždily k obraně hlavního města. Ony pluky ovšem teď byly na severních hranicích Virginie a tábor se stal špinavým pruhem rozblácené půdy, kde dostávali nejzákladnější výcvik nově odvedení a kam se odesílali zběhové za účelem nového přidělení k plukům. Na počátku války byl tábor oblíbeným místem Richmondanů, kteří sem přicházeli a přihlíželi prohánění vojáků, jenomže novinka se okoukala a dnes do zatuchlého a opelichaně vyhlížejícího ležení, kde stály řady starých plesnivějících stanů a ve větru se kymácely přístřešky z dehtového papíru, sotva kdo přišel. Dominantu kopce dosud tvořila šibenice táborového vězení a kolem věznice se kupily dřevěné chatrče, kde byla zřejmě ubytována většina současných obyvatel ležení. Dva seržanti házející kroužky na tyč Starbuckovi potvrdili, že v těch kučách sídlí pomocný pluk, a Nate se zvolna vydal na plochý vršek kopce, kde procházelo výcvikem asi půl

tuctu rot. Pár loudavých pracovních družstev záplatovalo omšelé stavby, mezi nimiž se jako palác uprostřed chatrčí vypínal dům, který jeden ze seržantů označil za Holborrowův štáb. Byla to pěkná patrová budova se širokou verandou, obklopená chatkami otroků a s kuchyní na zadním dvorku. Před domem se tyčily dva vlajkové stožáry. Na jednom konfederační hvězdy a pruhy a na druhém modrá vlajka nesoucí znak Georgie.

Starbuck se zastavil a pozoroval roty při pořadovém výcviku. Nezdál se nutný, protože mužstvo bylo dost zběhlé, ale sebemenší chybičku odměnil velící seržant přívalem sprostých nadávek. Byl to vysoký a klátící se muž s nepřírozeně dlouhým krkem a hlasem, který klidně mohl dolehnout až přes řeku do Manchesteru. Vojáci neměli žádné zbraně, jen plnili povely pochodem v chod, zastavit stát, vpravo nebo vlevo v bok a opět pochodem v chod. Někteří měli šedivé kabáty, ale většina jich byla ve stále obvyklejší špinavé hnědi, která se snáze vyráběla. Nejméně polovina mužů, jak si Starbuck znepokojeně povšiml, neměla boty a pochodovala bosá.

Sally provlékla ruku jeho podpažím a blížili se k budově velitelství, kde se v polních křesílkách na verandě rozvalovala čtveřice důstojníků. Jeden z nedostatku jiné činnosti namířil na Starbucka a Sally rozkládací dalekohled. „Jsi předmětem obdivu,“ odhadl Nathaniel.

„To přece byl důvod, pro kterej mám promarnit odpoledne, ne?“

„Jo,“ prohlásil Nate hrdě.

Sally se znovu odmlčela a sledovala vojáky mašírující po cvičišti, kteří, nakolik jim to hulákající seržant dovolil, její zkoumavý pohled opětovali.

„To jsou tvoji chlapi?“ optala se.

„Všichni moji.“

„Pěkná sebranka, co?“

„Mně připadají v pořádku,“ odušil. Snažil se už do sebe cpát loajalitu vůči těmhle opovrhovaným vojákům.

„Dokážou zabíjet Yankeeje, ne?“ položila otázku, když vycítila jeho obavy. Oprášila mu trochu zaschlé hlíny z rukávu uniformy, ne proto, že by se domnívala, že se z ní dá všechna špína odstranit, ale proto, že věděla, že potřebuje drobnou útěchu z dotyku. Pak se její ruka zarazila. „Co je támhleto?“ chtěla vědět.

Starbuck se obrátil a spatřil, že jeho společnice upírá zrak na trestnou

kozu postavenou mezi dvěma boudami. Bylo to dlouhé břevno, položené hranou nahoru na pár vysokých stojanů, a trest spočíval v tom, že se voják musel obkročmo posadit na hranu a zůstat tam, takže mu vlastní váha působila hroznou bolest mezi nohama. Na koze seděl vězeň se svázanýma rukama a spoutanýma nohama, aby nemohl slézt, a vedle schůdků, používaných k nástupu na nástroj, stál ozbrojený strážný. „Trest,“ vysvětlil Nathaniel. „Říká se tomu koza. Povídali mi, že to děsně bolí.“

„V tom je smysl trestu, ne?“ prohodila. Jako dítě zažila nemálo bití, takže byla dost otrlá.

Vypadalo to, že muž pod kozou položil obkročmo sedícímu otázku. Ten zavrtěl hlavou a strážný trhl jeho svázanýma nohama dolů, až vězeň vyjekl. „Do prdele,“ řekl Starbuck.

„To snad k tomu patří, ne?“ zeptala se Sally.

„Ne.“

Pohlédla na znechucení v jeho tváři. „Neměkneš nějak, Nate?“

„Nevadí mi trestání vojáků, ale tejrání jo. Navíc pomysli na támhlety,“ kývl směrem k rotám na cvičišti, které koně bez hlesu pozorovaly. „Pluk je choulostivá věc,“ pravil jako ozvěna Swynyardových slov pronesených k Maitlandovi. „Nejlíp funguje, když chlapi bojují s nepřítelem, a ne mezi sebou.“ Škublo to s ním, když strážný znovu zatáhl vězně za kotníky. „Do hajzlu,“ vyslovil se. Zasahovat se mu nechtělo, ale přihlížet dalším surovostem také nebyl ochoten. Pokročil ke koze. Strážný, který cukal trestaného za kotníky, byl seržant, otočil se a sledoval, jak se Starbuck blíží. Ten neměl žádné hodnotní distinkce a přes rameno nesl zavěšenou pušku, což obojí naznačovalo, že je voják, ale choval se sebevědomě a měl s sebou ženu a sluhu, z čehož zase vyplývalo, že by mohl být důstojníkem, a seržanta to znejistilo. „Co udělal?“ chtěl vědět Nathaniel.

„Je trestanej,“ odpověděl seržant. Byl to podsaditý vousatý muž. Žvýkal tabák a odmlčel se, aby vyplivl na trávu nažloutlou slinu. „Nařídil to seržant Case,“ dodal, jako by to mělo být dodatečné vysvětlení.

„To vím, že je trestanej,“ řekl Starbuck. „Ptal jsem se, co udělal.“

„Je trestanej,“ trval seržant umíněně na svém.

Nathaniel pokročil tak, aby viděl vězni do ztrhané tváře. „Co jsi udělal?“ zeptal se ho.

Než mohl týraný odpovědět, odloučil se seržant velící pořadovým cvi-

čením od setnin na cvičišti a připochoďoval ke koze. „S vězněma nikdo nesmí mluvit, to se trestá!“ zařval hrůzu nahánějícím hlasem. „To víte, seržante Webbere! Trest je trest. Tresty udělají z těchhle podělanejch sraček vojáky.“ Zarazil se dva kroky od Starbucka. „Máš dotazy?“ pronesl pánovitě. „Tak se ptej mě.“

„A co jsi zač?“ otázal se Nathaniel.

Vysoký seržant se zatvářil překvapeně, jako by se jeho proslulost rozuměla sama sebou. Neodpověděl hned a místo toho si Starbucka prohlížel a hledal náznaky jeho postavení. Sallyina a Luciferova přítomnost ho zřejmě přesvědčila, že je to důstojník, ale jeho věk zase naznačoval, že ne takový, kterému by se měl snažit podlézat. „Seržant Case,“ štkl. Jeho dlouhý krk a malá hlava by u kteréhokoli jiného muže vypadaly legračně a směšnost jeho zjevu nezmírňoval ani plnovous a úzký přeražený nos, ale z temných očí mu hleděla zlovolnost, která měnila pobavení ve strach. Ty oči byly bezvýrazné, tvrdé a nelítostné. Nate také zaznamenal, že Caseovo klátící se tělo klame. Není to konstituce slabá a hubená, ale štíhlá a svalnatá. Uniformu měl bezvadnou, každý knoflík vyleštěný, každý puk vyžehlený a každý odznak zářivý. Seržant Case vypadal přesně tak, jak si kdysi Starbuck představoval, že by vojáci měli vypadat, než přišel na to, že přinejmenším v Konfederaci jsou všeobecně otrhaní až běda. „Seržant Case,“ řekl znovu Case a naklonil se blíž k Nathanielovi. „A já,“ zdůraznil to slovo, „to tady mám na povel.“

„Co tenhle vězeň udělal?“ zeptal se Starbuck.

„Udělal?“ zopakoval seržant dramaticky. „Udělal? Co udělal, do toho vám nic není, ani seabemíň.“

„Od kterýho pluku je?“ kývl Nate hlavou směrem k trestanému.

„I kdyby patřil ke strážní jednotce hrdlořezů z Coldstreamu,“ zařval Case, „tak vám do toho pořád nic nejní.“

Starbuck vzhlédl k vězni. Mužova tvář byla bílá bolestí a ztuhlá úsilím nedat ji najevo. „Pluk, vojíne?“ křikl na něho Nate.

Voják stáhl obličej a pak dokázal vyrazit jediné slovo: „Trestnej.“

„Potom mi do tebe něco je,“ řekl Nathaniel. Vytáhl s kapsy zavírací nůž, otevřel čepel a jako pilou začal řezat provaz poutající věžňovy kotníky. Voják na to reagoval zaskočením, ale seržant Case hrozivě poskočil kupředu.

Starbuck svého jednání na okamžik nechal a pohlédl seržantovi do očí. „Jsem důstojník, seržante,“ pronesl, „a jestli na mě vztáhnete svou sakramentskou ruku, tak se postarám, abyste strávil zbytek dne na téhle koze. Nejméně tejdenně se nepostavíte na nohy, a možná kurva celý měsíc.“

Seržant Case poodstoupil, Starbuck prořízl poslední vlákna konopí a podepřel rukou jednu z věžňových bot. „Jsi připravený?“ zavolal, pak trhl paží prudce vzhůru a shodil ho z trámu. Muž sebou plácl na mokrou zem a zůstal bez hnutí ležet, zatímco mu Starbuck přerezával provaz na zápěstích. „Tak co udělal?“ zeptal se Nate seržanta.

„Hajzl!“ vyslovil se Case, ale jestli to patří Nathanielovi nebo vězni, se nedalo určit. Nato se naráz otočil a se svým společníkem odkráčel.

Voják zasténal a pokusil se vstát, ale bolest v rozkroku byla příliš prudká. Doplazil se k jednomu ze stojanů kozy a vytáhl se do sedu. Poté pouze přilnul ke dřevu, oči měl zalité a krátce a trhaně lapal po dechu. I Sally se nad jeho zjevnou bolestí zachvěla. „Pušky,“ řekl nakonec.

„Pušky?“ optal se Starbuck. „Co je s nima?“

„Ten mizera je krade,“ vypravil ze sebe osvobozený vězeň, ale pak ho bolest umlčela. Sevřel si slabiny a potřásl hlavou ve snaze zbavit se hrozného trápení. „Ptáte se, proč jsem byl na koze? Kvůli puškám. Byl jsem v pracovním družstvu, který vykládalo pušky. Dostali jsme jich dvacet beden. Dobré pušky. Ale Holborrow nám rozkázal přeložit je do krabic, na kterých bylo napsáno ‚vyřazené‘, a vydal nám místo nich muškety. Richmondky. Do prdele!“ odplivl si a zavřel oči, když mu obličej stál záchvěv bolesti. „Nechci jít do boje a střílet po Yankeejích nemožnou zastaralou bouchačkou, když voni mají Miniéovy kulky. Proto jsem se pohádal s tím neřádem seržantem Casem.“

„A kde jsou ty pušky teď?“ zeptal se Nathaniel.

„Čerti vědí, nejspíš je střelil. Holborrowovi je to fuk, pokavad nejdem do boje. A my do boje jít nemáme. Jen fasovat zásoby, který ten zkurvenec prodává,“ zašklebil se voják vzhůru na Starbucka. „Kdo jste?“ chtěl vědět.

„Pottere!“ zahulákal od budovy štábu nový a rozezlený hlas. „Pottere, vy hajzle zasraná! Vy parchante! Vy sračko psí! Vy blbče podesranej!“ Nadávky vykřikoval vysoký hubený důstojník v šedém kabátci s prýmkou, který se ke Starbuckovi belhal za pomoci hole se stříbrným knoflíkem. Za důstojníkem, který měl úpravnou blondatou kozí bradku a úzký kní-

rek, pečlivě navoskovaný do tuhých hrotů, mašíroval seržant Case. Důstojník při každém kroku prudce zabodl hůl do trávníku a mezi nimi jí máchal směrem k ohromnému Starbuckovi. „Kde jste kurva byl, Pottere?“ tázal se. „Kde jste do prdele, byl, vy cucáku?“

„To mluví na tebe?“ zeptala se zmateně Sally.

„Krucinál, mladíku, jste ožralej?“ vrískal kulhavý důstojník. „Pottere, vy sračko rozbředlá, jste ožralej?“

Starbuck užuž chtěl popřít, že by byl Potter nebo opilec, ale vtom v něm vyklíčil rozverný nápad. „Nic neříkejte,“ poručil tiše Sally a Luciferovi a pak zavrtěl hlavou. „Nejsem ožralej,“ prohlásil, když se důstojník přiblížil.

„Takhle se odvděčujete za laskavost?“ ptal se důstojník rozzuřeně. Na ramenou měl plukovnické hvězdy. „Vám se omlouvám, milostivá paní,“ přiložil ruku ke krepě klobouku, „ale já nesnáším nedochvilnost, nesnáším. Jste namazanej, Pottere?“ přistoupil ke Starbuckovi a pozvedl kozí bradku k hladce vyholené bradě mladšího muže. „Dejchněte na mě, Pottere, dejchněte na mě. Dejchejte, člověče, dejchejte.“ Přičichl si a o krok ustoupil. „Chlastem cejtít nejste,“ řekl pochybovačně. „Tak proč jste do prdele – promiňte, milostivá – shodil vojína Rothwella z kozy? Odpovězte!“

„Rozčílilo to dámu,“ řekl Nate.

Plukovník znovu pohlédl na Sally a tentokrát zaznamenal, že je to nevidaně krásná mladá žena. „Holborrow, milostivá,“ představil se, smekl klobouk a odhalil pečlivě opečovávané zlaté vlasy. „Plukovník Charles Holborrow, k vašim službám.“ Okamžik na ni zíral. „To jsem věděl,“ pronesl hlasem náhle zmírněným, „dyť jste z Georgie. Nikde na světě nejsou tak krásný holky jako Georgiánky, to je jednou jistý. Na mou drahocennou duši, milostivá, to je fakt. Reverend Potter mi psal, že jeho syn je ženatej a že si svou dobrou paní přivede sem, ale vůbec se nezmínil, jak úžasně jste hezká.“

Bezostyšně sjel pohledem níž, aby zhodnotil Sallyinu postavu, načež se chopil její ruky a vtiskl na ni polibek. „Opravdu moc mě těší, paní Potterová,“ ujistil, aniž vypustil její ruku ze své.

„Mě ještě víc, plukovníku,“ předstírala Sally, že je důstojníkovým obdivem polichocena, a svou ruku v jeho ponechala.

Holborrow si opřel hůl o bok, aby mohl svou druhou rukou Sallyinu

překrýt. „A vás ten trest rozčílil, milostivá paní, je to tak?“ dotázal se úslužně, zatímco mnul její ruku mezi svýma.

„Tak trochu, pane,“ řekla skromně a potáhla nosem.

„Pro dámu je to opravdu rozčilující,“ souhlasil Holborrow, „ale musíte chápat, milostivá, že tenhle zmetek uhodil seržanta Case, uhodil ho! To je na vojně těžkej přestupek, a tuhle váš manžel se do toho neměl plést, nic mu do toho nebylo, není to tak seržante Casei?“

„Pane!“ vyštěkl Case, což byl zjevně jeho způsob, jak přisvědčit důstojníkovi.

Holborrow pustil Sallyinu ruku a přesunul se blíže ke Starbuckovi. „Seržant Case, chlapečku, je ze Severní Karolíny, ale posledních čtrnáct let strávil v britský armádě, není to tak, Casei?“

„Pane!“ vyrazil ze sebe seržant.

„U kterýho pluku, Casei?“ zeptal se plukovník, upírající nadále zrak Starbuckovi do očí.

„U sedmýho, pane, královský střelci, pane!“

„Zatímco vy jste ještě cucal mlíko z maminčinejch cecků, Pottere – promiňte, milostivá –, seržant Case už bojoval. Bojoval, vy cápku mladá. Není to tak, Casei?“

„V bitvě na Almě, pane! Při obléhání Sevastopolu!“ zahlásil úsečně seržant a Starbuck nabyl dojmu, že naslouchá často procvičovanému dialogu.

„Ale seržant Case je vlastenec, Pottere!“ pokrčoval Holborrow. „Když Yankeej útokem na nás rozvrátil Unii, tak seržant Case opustil službu Jejímu Veličenstvu, aby bojoval za Jeffa Davise a za svobodu. Byl sem poslanej, aby ze Žlutonožců, z tý bandy školaček nadělal pořádný vojáky. Není to tak, Casei?“

„Pane!“

„A vy?“ vyplivl Holborrow na Pottera, „se opovažujete postavit proti člověku jako seržant Case! Stydět byste se měl, kloučku, stydět! Seržant Case toho o vojančení víc zapomněl, než jste se vy o něm kdy naučil nebo naučíte. A když seržant Case řekne, že si voják zaslouží trest, tak taky musí bejt potrestanej!“ Holborrow odstoupil a znovu uchopil Sallyinu ruku. „Ale když vidím, že jste paprsek georgijskýho slunce, milostivá, tak vás dneska odpoledne další nepříjemný podívání ušetřím. Myslím,

že se vašemu manželovi dostalo poučení. Takže děkuju vám, seržante Casei,“ kývl plukovník na poddůstojníka, který věnoval Starbuckovi podmračený pohled a prkenně odpochodoval zpět na cvičiště. Holborrow nařídil osvobozenému vězni, aby se ztratil, a pak, svíraje nadále Sallyinu ruku, se obrátil k Nathanielovi. „Kde jste teda byl, mladíku? Váš otec psal, že jste Atlantu opustil před deseti dněma. Dopis sem dorazil, ale vy ne! Deset dnů! Z Atlanty do Richmondu to netrvá deset dnů, mládenče. Zase jste pil?“

„Za to jsem mohla já,“ pronesla Sally vylekaným hlasem. „Dostala jsem horečku, fakt zlou.“

Lucifer se její vynalézavosti zachichotal a Holborrow se zprudka otočil. „Eště jednou se zahihňáš, kluku, a omlátím ti z černejch kostí všechno maso. To je váš negr?“ zeptal se Starbucka.

„Ano,“ řekl Nathaniel a zapřemýšlel, jak krucinál z tohohle švindlu vycouvá.

„Ano, pane!“ opravil ho plukovník. „Zapomínáte, že jsem plukovník, Pottere?“

„Ano, pane. Tedy vlastně ne, pane.“

Holborrow nadále držící Sally za ruku zakroutil hlavou na Starbuckovou zdánlivou zmatenost. „A jak se daří vašemu otci?“ chtěl vědět.

Starbuck pokrčil rameny: „Řek bych,“ začal, ale pak znovu pokrčil rameny, protože mu náhle došly nápady.

„Teď už líp,“ předešla ho Sally. Divadélko ji bavilo mnohem víc než Starbucka, který i když s podvodem původně přišel, už ho začínal litovat. „Díky Bohu,“ dodala a konečně vyprostila prsty z Holborrowova sevření, „opravdu je na tom líp.“

„Buď Pán pochválen,“ vyslovil se Holborrow. „Ale vy jste pro něho přítěž, mládenče, přítěž,“ zavrčel na Starbucka. „A vy mi odpusťte otevřenost, paní Potterová, ale když je syn pro otce přítěž, tak se mu to má říct na plnou hubu.“

„To určitě,“ souhlasila rozhodně Sally.

„Očekávali jsme vás už před tejdnem!“ hartusil plukovník a pak obdaril Sally žltouzubým úsměvem. „Máme pro vás připravenej pokoj, milostivá paní. Lůžko, stojan s umyvadlem, vyžehlený prádlo. Reverend si pro vás přál pohodlí. Ne rozmazlování, jak napsal, ale pohodlí.“

„Jste tuze laskavej, pane,“ řekla, „ale já budu spát u svý sestřenice Alice ve městě.“

Holborrow se zatvářil zklamaně, ale Sally promluvila rozhodně, a tak se s ní nepřel. „Vaše sestřenice získává na úkor naší ztráty, milostivá,“ prohlásil. „Ale snad zůstanete na citronádu a možná i pěknou broskev. Na dobrou broskev já nedám dopustit, jak to taky ke každému Georgiáncovi patří.“

„Ráda, pane.“

Plukovník loupł očima po Luciferovi, který nesl Starbuckovi odřenou brašnu: „Ty jdi do kuchyně, kluku, a hni tou černou prdelí. Tak jdi!“ Obrátil se znovu k Nathanielovi: „Doufám, že v tý kabele máte slušnou uniformu, hochu, protože ta, co na sobě máte, je hanebná. Ha-neb-ná! A kde sakra máte poručický frčky?“ ukázal mu na ramena. „Prodáváte frčky za chlast, co, hošánku?“

„Ztratil jsem je,“ nezmohl se Nate na pořádnou odpověď.

„Vy jste neštěstí, Pottere, neštěstí,“ zavrtěl plukovník hlavou. „Když mě váš otec v dopise žádal o pomoc, milosrdně to tak označil. Napsal, že jste trpký zklamání a skvrna na dobrý pověsti Potterů, takže nemůžu říct, že jsem před váma nebyl varovanej, ale jestli se mi tu opijete, chla-pečku, tak vám tu zasranou prdel zkopu do modra – promiňte, milostivá.“

„Už jsem prominula, plukovníku,“ řekla Sally.

„A váš otec,“ poučoval Holborrow dál Starbucka, „ten nikdy nepije. Vždycky, když jsme konali popravu, přišel reverend do káznice, aby se s těma holomkama pomodlil, promiňte, milostivá, ale lihoviny nevypil ani kapku, ani kapku! I když ti hajzlové, promiňte, milostivá, už viseli a škubali nohama a my ostatní jsme potřebovali doušek, abysme se dali dohromady, váš otec se držel citronády. Často ale říkal, že má obavu, že skončíte na tom samým lešení, mládenečku. Z jedný strany vám on bude odříkávat modlitby a z druhý se já budu chystat podrazit vám stoličku pod nohama. A tak vás sem poslal, Pottere, abyste se naučil kázni.“ Poslední slovo zařval Starbuckovi do tváře. „A teď, milostivá paní,“ obrátil se zpět k Sally, „mi podejte svou roztomilou ručku, rozdělíme si mezi sebou broskev, a potom, milostivá, když mi dovolíte, vás odvezu zpátky do města ve svém kočáře. Dneska není zrovna den na chození

pěšky. Je trochu moc horko a hezká dáma jako vy by se měla vézt v kočáře. Nezní to pěkně?“

„Jste tuze laskav, plukovníku,“ opáčila a stáhla levou ruku, na které nápadně scházel snubní prsten, do záhybu šálu. „Kočářem jsem nikdy nejela,“ dodala žalostivým hlasem.

„Musíme vás navykát na luxus,“ pronesl Holborrow lascivně, „na jakej by měla bejt zvyklá hezká mladá Georgiánka.“ Odvedl ji k domu a pod schody ji volnou rukou vzal kolem pasu. „Já jezdím vozem pořád od té doby, co mě yankeejská kulka připravila o normální užívání pravý nohy. Budu vám to muset vyprávět. Teď ale, milostivá, dovolte, abych vám pomoh po schodech. Je tam pár vyviklanejch prken.“ Na verandu ji napůl vynesl. „A posad'te se tady, milostivá paní, vedle kapitána Dennisona.“

Čtyři důstojníci, všichni kapitáni, k Sallyinu uvítání vstali. Kapitán Dennison byl hubený, hladce oholený muž s obličejem strašlivě zohaveným jakousi kožní nemocí, která mu hyzdila tváře i čelo nafialovělými rankami. Posunul kupředu proutěné křesílko a rukou na něm opravil polštář. Holborrow máchl směrem ke Starbuckovi: „Tohle je poručík Matthew Potter, takže přece jenom není vymyšlenej.“ Čtyři kapitáni se jeho zavtipkování zasmáli, zatímco on vedl Sally dál, pravačku nadále pevně ukotvenou na jejím štíhlém pase. „A tohle je jeho manželka. Omlouvám se, má milá, ale dosud jsem neměl příležitost dovědět se vaše jméno.“

„Emily,“ řekla Sally.

„Hezcí jméno jsem za celej život neslyšel, namouduši neslyšel. Posad'te se, milostivá. Tohleto je kapitán Dennison, kapitán Cartwright, kapitán Peel a kapitán Lippincott. Udělejte si pohodlí a já se postarám o vašeho manžela. Snad nemáte nic proti tomu, když ho hned zapráhnu do práce. Měl do ní bejt zapřaženej už před tejdnem.“

Kulhavým krokem zavedl Starbucka do tmavé chodby, kde na věšáku z ohýbaného dřeva visela změř šedých důstojnických kabátů. „Proč si taková fajn ženská vezme takovýho budižkničemu a mizeru, jako jste vy, Pottere,“ hudroval plukovník, „to ví jen milej Pán Bůh. Pojd'te sem, mládenečku. Když tu vaše žena nezůstane, tak nepotřebujete ložnici. Můžete si sem dát lůžko a spát vedle svý práce. Tohle byla kancelář majora Maitlanda, ale pak byl ten pacholek povýšenej a dostal opravdo-

vej pluk, takže teď čekáme nějakýho yankeeskýho zkurvysyna jménem Starbuck. A až dorazí, Pottere, nechci, aby mě otravoval s nějakějma neuzavřenejma lejstrama. Rozumíte mi? Tak dejte ty papíry do pořádku.“

Starbuck neřekl nic a jen zíral na kupu zpřeházených papírů. Tak Maitland byl původně přidělen ke Žlutonožcům? To je poutavé. Jenomže ten mizera zjevně přesvědčil své bratry z lóže, aby zatahali za nitky, takže byl povýšen a vyslán k legii, zatímco Nate dostal trestný pluk.

„Hnípáte, hochu?“ nastrčil Holborrow tvář těsně před Starbuckovu.

„Co mám dělat, pane?“ zeptal se Nathaniel kňouravě.

„Uveďte to do pořádku, prostě do pořádku. Měl jste bejt přidělenej ke druhýmu pomocnýmu pluku jako adjutant, no ne? Tak se do toho pusťte, mládenečku, a já se budu zatím věnovat vaší ženě.“

Holborrow se vybelhal z místnosti a zabouchl za sebou dveře. Pak se dveře znovu otevřely a objevil se v nich plukovníkův úzký obličej. „Pošlu vám trochu citronády, Pottere, ale chlast žádněj, slyšíte mě?“

„Ano, pane.“

„Pro vás žádněj chlast, Pottere, aspoň pokud budete pod mým velením.“

Dveře se znovu zavřely s takovým prásknutím, že se zatřásl snad celý dům. Nato Starbuck dlouze vydechl a zabořil se do kůží potaženého křesla, které stálo u stolu zavaleného změtí lejster. Do čeho se to u všech čertů dostal, říkal si. Byl v pokušení ošidnou hru ihned ukončit, až na to, že se v ní dalo vyhrát. Byl si jist, že když se dá poznat jako major Starbuck, nic se nedoví, protože Holborrow se postará o ukrytí veškerých nedostatků ve výcviku, výzbroji a výstroji pomocného pluku, zatímco přezíraný poručík Potter je zjevně člověk, před kterým se nic tajit nemusí. Navíc, pomyslel si, v tuhle chvíli není žádný elegantní způsob, jak se z klamu vyvázat. Raději hrát tu potrhlou hru až do konce, přičemž bude bedlivě zkoumat Holborrowovu práci, a pak se vydá do města a vyhledá Belvedera Delaneye, který mu zajistí na několik dalších večerů příjemnou zábavu a po ní teplou postel.

Začal se probírat haldami papírů. Byly tu kvitance na dodávky potravin nebo střeliva, naléhavé dopisy žádající o podepsání kvitancí a jejich odeslání příslušným ministerstvům, seznamy účetních knih, dodatky k seznamům a propouštěcí průvodky ze všech vojenských věznic v Richmondu. Ne každý muž v pomocném pluku pocházel ze Žlutonožců.

Nejméně pětina jich byla povolána z vězení, takže se zbabělci obohatili o darebáky. Pod vězeňskými průvodkami našel Starbuck dopis majoru Edwardu Maitlandovi z richmondské státní zbrojnice, potvrzující, že má být pomocný pluk vyzbrojen puškami s drážkovaným vývrtem, a žádající, aby bylo obratem vráceno dvacet beden s mušketami. Z psaní zazníval otrávený tón naznačující, že Maitland využil svého vlivu, aby si opovrhované muškety dal nahradit moderními zbraněmi, a Starbuck si povzdechl u vědomí, že bude muset tuhle bitvu vybojovat znovu. Odložil dopis stranou a našel pod ním jiný, adresovaný Chasi Holborrowovi a podepsaný Simeonem Potterem z Decaturu v Georgii. Nate se pohodlně opřel a přečetl si ho.

Jak to vypadalo, byl reverend Potter superintendentem nad vězeňskými kaplany ve státě Georgia, který napsal dávnému známému – zřejmě to byl pouhý známý, přítel sotva – a úpěnlivě ho požádal o pomoc ve věci svého druhorozeného syna Matthewa. Dopis psaný rozhodnými černými inkoustovými tahy Nathanielovi neodolatelně připomněl rukopis jeho vlastního otce. Matthew, pravilo se v listu, je těžkým soužením pro svou drahou matku, skvrnou na pověsti rodiny a ostudou pro své křesťanské vychování. Matthew Potter, i když absolvoval nejlepší školy na Jihu a dal se zapsat na lékařskou fakultu v Savannah, se tvrdošíjně ubírá cestou nepravosti. „Lihoviny přivodily jeho pád,“ psal reverend Potter, „a teď se dovídáme, že se oženil s chudou dívkou a navíc byl pro stálou opilost vyhozen z pluku. Poslal jsem ho do učení k našemu bratranci v Mississippi v naději, že se mu spásou stane poctivá práce, jenže on místo aby se pustil do plnění svých povinností, se dal svévolně odvést do Hardcastleova pluku, ale zřejmě se mu nedalo věřit ani jako vojákovi. Je pro mě bolestné to psát, avšak žádaje vás snažně o pomoc, jsem vám povinován pravdomluvností, již mi ostatně ukládá i má víra v Ježíše Krista, k němuž se denně modlím, aby se Matthew dal na pokání. Připomínám rovněž službu, kterou jsem vám kdysi mohl prokázat a na niž se jistě rozpomenete, a jako o protislužbu bych vás chtěl požádat, abyste našel uplatnění pro mého syna, který pod mou střechou již není vítán.“ Nathaniel se zakřenil. Je jasné, že tenhle poručík Matthew Potter je zárukou obtíží, a tak by Starbucka zajímalo, jakou službu asi reverend Simeon Potter prokázal Holborrowovi, že si ten byl ochoten pověsit

poručíka na krk. Prokázané dobrodiní bylo v dopise jemně zdůrazněno, a z toho vyplývalo, že plukovník má vůči kazateli značný dluh. „Jsem přesvědčen, že Matthew má v sobě něco dobrého,“ končilo psaní, „a o jeho chování u Shilohu se jeho velitel vyjádřil pochvalně, ale jestliže se nepodaří odvést ho od pití, obávám se, že propadne věčnému plameni pekelnému. Moje manželka spolu se mnou zasílá úpěnlivou prosbu o vaše laskavé přispění v této smutné záležitosti.“ Dole na dopise byla zjevně rukou plukovníka Holborrowa přičiněna poznámka: „Byl bych vám vděčen, kdybyste ho mohl zaměstnat.“ Maitland zřejmě řekl ano a Nate zauvažoval, jak hmatatelných projevů vděku se od Holborrowa dočkal.

Dveře se otevřely a vzpurně se tvářící Lucifer přinesl vysokou sklenici citronády. „Dostal jsem pokyn vám tohle donést, poručíku Pottere,“ pronesl kysele a zdůraznil falešné jméno výsměšnou intonací.

„Nelíbí se ti tady, Lucifere?“ zeptal se Starbuck.

„Bije své lidi,“ trhl hoch hlavou směrem, odkud zazníval Holborrowův hlas. „Nepomejšlíte na to, že byste tady zvonil, že ne?“ dotázal se zne-pokojeně, když viděl, jak pohodlně Starbuckovy boty spočívají na okraji majorova psacího stolu.

„Nakrátko,“ ujistil ho Nathaniel. „Mám dojem, že jako poručík Potter se dovím mnohem víc, než bych se kdy domákal jako major Starbuck.“

„A co dyž přijde ten vopravdovej pan Potter?“

Starbuck se zazubil: „To bude pěkná mela, Lucifere.“

Chlapec si odfrkl. „Mě ale bít nebude!“

„O to se postarám. A nebudeme tu dlouho.“

„Jste blázen,“ řekl Lucifer. „Měl jsem táhnout dál na Sever, radši bych si nechal kázat v táboře pro uprchlíky než se producírovat v takovémhle místě,“ odfrkl si znechuceně a vrátil se do kuchyně, zatímco Nathaniel se přehraboval ve zbývajících lejtrech. V žádném plukovním seznamu nebyla přesná čísla, ale vypadalo to, že pluk má asi sto osmdesát mužů. Byli tu čtyři kapitáni – Dennison, Cartwright, Peel a Lippincott – a osm seržantů, z nichž jedním byl i nesnášenlivý Case, který k pluku přišel teprve před měsícem.

Po půl hodině se do kanceláře dostavila Sally. Zavřela za sebou dveře a uličnický se zasmála: „Sakra, Nate, tohle je ale věc!“

Starbuck vstal a ukázal na boží dopuštění v místnosti. „Začíná mi být líto poručíka Pottera, ať už je ten zatrápenej poručík kdokoli,“ řekl.

„Ty tu zůstaneš?“ zeptala se.

„Možná jednu noc.“

„V tom případě,“ sdělila mu, „se se svým nejdražším manžilkem loučím a plukovník mě svým vozem odveze zpátky do města a já už dopředu vím, že mě požádá, abych s ním povečeřela. Řeknu, že jsem moc unavená. Fakt tu chceš zůstat?“

„Kdybych mu teď řek, kdo jsem, vypadal bych jako idiot,“ opáčil. „A mimo to je v těchhle papírech určitě něco, co bych měl odhalit.“

„Kdybys odhalil, jak si to prase vydělává své peníze,“ řekla, „tak by to bylo opravdu užitečný.“ Postavila se na špičky a políbila ho na tvář. „Dej si pozor na toho kapitána Dennisona, je to had.“

„To je ten s tím hezkým ksichem, co?“

Zašklebila se: „Myslela jsem, že je to určitě syfl, ale není, protože se neklepe a neblábolí jako magor. Asi to není nic víc než kožní choroba. Doufám, že to bolí.“

Starbuck se uchechtl. „Loudil pusu, že?“ odhadoval.

„Řekla bych, že chce víc než pusu,“ usklíbila se a pak se dotkla jeho tváře. „Buď hodnej, Matthewe Pottere.“

„Ty taky, Emily Potterová.“

Pár minut nato zaslechl cinkání postrojů, jak před dům předjížděl plukovníkův kočár. Zazněla slova loučení a vůz odhrčel.

A Nathaniel se náhle cítil osamělý.

Sto mil na sever od Starbucka se v údolí, kde mezi hájky rostla vysoká kukuřice, krčil v houští uprchlík a špicoval uši, jestli neuslyší pronásledovatele. Byl to vysoký a svalnatý muž, který už měl velký hlad. V bitvě vybojované před čtyřmi dny přišel o koně a spolu s ním i o sedlovou brašnu s jídlem, a tak po ony čtyři dny neměl v ústech až na trochu sucharů, které na bitevním poli vzal mrtvému rebelovi. Teď, asi tucet mil severně od bojiště a s břichem od hladu bolavým, neochotně ohryzával nezralý kukuřičný klas a věděl, že se mu vnitřnosti za takovou stravu pomstí. Byl unavený z války. Chtěl slušný hotel, horkou koupel, měkkou postel, nezkažené jídlo a zkaženou ženskou. To vše si mohl dovolit, pro-

tože břicho měl obepnuté pásem na peníze plným zlata, a nechtěl nic jiného než se sakra dostat z téhle hrozné venkovské krajiny, kterou pro-
česávali rebelové hledající opozdilce ze severanské armády. Zbytek fede-
rálních jednotek se stáhl k Washingtonu a mladý muž se k němu chtěl
připojit, ale během celodenního lijáku se nějak odchytil ze směru
a odhadoval, že za ten den ušel pět mil na západ místo na sever, takže se
teď opět snažil nalézt cestu k severu.

Měl na sobě modrý kabátec severanského vojáka, ale měl ho rozepnutý
a bez opasku, aby ho mohl okamžitě odhodit a natáhnout si šedivý, který
měl od téže mrtvoly, co vzal i suchary. Kabát padlého mu byl titěrně malý,
ale uprchlík věděl, že kdyby ho opravdu chytila a vyslýchala nějaká rebel-
ská hlídka, dokáže se z obtíží vysekát jazykem. Horší to bude, když ho
najdou severanští vojáci, protože ačkoli bojoval za yankeeskou stranu,
hovoří s drsnou výslovností hlubokého Jihu. Hluboko v kapse kalhot však
měl doklady, které ho identifikovaly jako kapitána Williama Blythea,
zástupce velitele Gallowayova jízdního pluku, útvaru severanské jízdy
zformovaného z přeběhnuvších Jižanů. Gallowayův jízdní měl poskytovat
průzkumníky, kteří budou po jižanských stezkách jezdit se stejnou jistotou
jako sebevědomí muži Jeba Stuarta. Jenomže blázen Galloway je zavedl
přímo do bitvy u Manassas, kde je konfedační pluk rozstřílel na cucky.
Billy Blythe věděl, že Galloway je mrtev, a soudil, že si to jeho velitel také
zasloužil, když se připlétl do opravdové bitvy. Odhadoval rovněž, že je
mrtvá většina Gallowayových vojáků, a bylo mu to jedno. Potřebuje jen
utéct na Sever a najít si další pohodlné místo, kde vydrží naživu do
konce války. Toho dne budou podle jeho odhadu k mání bohaté odměny
pro Jižany, kteří zůstali loajální Unii, a on nemá v úmyslu si je nechat ujít.

Skončit v konfedačním vězení ovšem také nehodlá. Jestliže se nepů-
jde vyhnout zajetí, má v plánu odhodit modrý kabátec a navléknout šedý
a pak si z problémů pomoci svou řečí. Později si najde jinou cestu na
Sever. Chce to jen vtip, prozíravost, trochu inteligence a pomoc štěs-
těny, aby se vyhnul četným lidem v jižanských státech, kteří si nic nepřejí
tak, jako hodit Billymu Blytheovi kolem masitého krku smyčku. Než
začala válka, měl do jedné takové smyčky proklatě blízko a jen za cenu
neslýchané opovážlivosti se mu podařilo uniknout rodině té dívky
a uprchnout na Sever. Krucinál, myslel si, není to tak, že by byl špatný

chlap. Za špatného chlapa Billy Blythe nikdy sám sebe nepovažoval. Snad za trochu nespoutaného, za takového, co si rád užívá, ale ne za špatného. Je prostě jen pohotovější a vtipnější než většina ostatních, a pohotový důvtip vyvolává závist jako nic jiného.

Zatínal zuby do syrového klasu a přežvykoval tuhou obilninu. Chutnala odporně a on už cítil, jak mu začíná v břiše kvasit, ale byl polomrtvý hlady, a musel se posílit, aby dokázal jít dál. U čerta, myslel si, to se mu ten život v posledních několika týdnech pokazil! Nikdy si neměl nic začínat s majorem Gallowayem ani s yankeeskou armádou. Měl by být dál na sever, řekněme v New Yorku. Někde, kde nezní střelba. Někde, kde může člověk vydělávat peníze a předvádět se před holkami.

V lese praskla větvička a Blythe zcela znehybněl. Přinejmenším se o to snažil, ale v nohou pociťoval nezvladatelný třas. V břiše mu bouřila kvasící kukuřice a musel pořád mrkat, jak mu do koutků očí stékal pot. Ve velké dálce zazněl hlas. Chválabohu, je to Seveřan, pomyslel si a zapřemýšlel, proč Yankeeové všechny bitvy prohrávají. Billy Blythe vsadil celou svou budoucnost na seveřanské vítězství, ale kdykoli se federálové setkají s muži v šedém, dostanou na frak. To přece zjevně není v pořádku! Teď Seveřané zase schytali výprask, Billy Blythe jí syrovou kukuřici a má na sobě šaty dosud vlhké po lijáku před dvěma dny.

Zaržál kůň. Bylo těžké odhadnout, z jakého směru zvuk přichází. Nejprve se zdálo, že je to někde za ním, ale potom uslyšel pomalé dusání kopyt před sebou, a tak ve zmatku velmi opatrně zvedal hlavu z listí, až viděl přes kukuřici. Ve vzdáleném lesíku se míhaly nejasné stíny, ale náhle v pruhu zářivého slunečního svitu, který prorazil příšeří, spatřil jezdce. Seveřané! Modré kabátce! Od pochev šavlí, přezek opasků, udi-dlových řetízků a háček na karabinách se jim odrážely sluneční záblesky a pak se blýskla běloba, když jeden kůň vyvalil oči a kýchl. Ostatní koně zastříhali ušima a nejistí kavalisté zastavili na okraji kukuřičného pole. Byl jich asi tucet. Karabiny měli připravené k výstřelu, hleděli přes kukuřici vlevo od Billyho a ten se při pohledu na jejich ostražitost ani nehnul. Co je znepokojuje? Pomaličku se otočil, ale nic neviděl. Jsou nablízku rebelové? Nad kukuřicí se zatřepotal modrý ptáček. Billy usoudil, že zářivá pírká jsou dobré znamení, a už se chtěl zvednout v plné výšce a zavolat na jezdce, když jejich velitel náhle učinil gesto rukou, vojáci

pobídlí koně a vjeli do kukuřice. Blythe zůstal bez hnutí. Jeden z kavaleristů uložil karabinu do pouzdra a se skřípěním vytasil šavli, což uprchlíka přesvědčilo, že v tuhle chvíli na sebe jezdce upozorňovat nemá. Kdyby teď vykřikl, mohla by se mu v odpověď přihnat salva Miniéových kulek, a tak jen pozoroval, jak si koně hlučně razí cestu tuhými kukuřičnými stébly.

Znovu zařehotal kůň a tentokrát zvuk rozhodně přicházel zezadu, takže se Billy opatrně obrátil, rozhrnul oponu listů a upřel zrak do stříkanců světla a stínu v hájku. Tajil dech a dumal, co se to sakra děje. Pak náhle zpozoroval u vzdáleného konce kukuřičného pole pohyb. Mžiknutím si odstranil pot z očí a spatřil, že je tam kůň. Osamělý kůň bez jezdce. Kůň jen tak sám o sobě. Kůň, který, jak se zdálo, měl svázané přední nohy. Kůň se sedlem a uzdou, ale jezdec nikde. Kůň pro Billyho Blythea, pomyslel si a zauvažoval nad nejlepším způsobem, jak upoutat pozornost nervózních severánských vojáků, když vtom teplé odpoledne roztrhlo na kusy bouchnutí salvy z pušek.

Billy leknutím hlasitě vykřikl a klesl do dřepu. Jeho výkřik nikdo neslyšel, poněvadž koně Yankeeů strašlivě řičeli. Z kukuřice se ozvalo mohutné bušení, pak vypálily další pušky, náhle se rozlehl nenávistný rebelský jekot a hlasy vykřikující rozkazy. Byl to překvapivý útok ze zálohy. Jeden kůň bez jezdce byla návnada, která yankeeské vojáky vylákala k průjezdu dlouhým úzkým kukuřičným polem do míst, kde se mezi stromy skrývali povstalci, a teď byli jezdci mrtví, ranění nebo se zoufale snažili tryskem ujet. Práskly další dvě pušky a Billy viděl, jak se jeden modrokabátník prohnul v zádech, pustil otěže a pozpátku se zřítíl z pádícího koně. Dvě další zvířata bez jezdců uháněla k severu a jeden voják zoufale utíkal a přidržoval si pochvu šavle, aby se mu nepletla pod nohy. Dva severaňští jezdci, jak se zdálo, dosáhli bezpečí vzdáleného lesa, ale jinak zřejmě z malého yankeeského hlídkového oddílu nikdo nepřežil. Trvalo to méně než minutu.

„Pochytejte koně!“ zahulákal nějaký hlas. V kukuřici volal o pomoc jeden Yankee, hlas zoufalý bolestí, a řičel kůň, než prostý a tvrdý zvuk výstřelu s ubohým zvukem skoncoval. Billy slyšel rozesmáté hlasy rebelů a pak skřípavé harašení, jak kdosi nově nabíjel pušku. Povstalci zjevně shromažďovali koně. Byla to drahocenná kořist pro vojsko, kterému už

dobří jezdečtí koně začínali chybět, a Billy zadoufal, že se s ní také spo-
kojí. Potom ale důstojník znovu vykřikl: „Podívejte se, jestli někdo
nepřežil! Dávejte si pozor, ale dívejte se dobře.“

Billy zaklel. Pomyslel na útěk, ale odhadl, že je příliš slabý, než aby
unikl muži v plné síle, a navíc by se kvůli hluku, který by nadělal, za ním
těch mizerů rázem vrhla celá smečka. Raději tedy ze sebe v horečném
spěchu strhl modrý kabát a natáhl ošoupaný šedivý, načež zrádnou modř
zastrčil hluboko pod křoví, kde ji překryl tlustou vrstvou spadaneho listí.
Zapnul si šedivý kabátec, kolem pasu si natáhl opasek a pak čekal. Kurva,
myslel si. Kurva a do prdele a zase kurva. Bude muset pár týdnů hrát
rebelu, než najde jinou cestu k návratu na Sever.

Přiblížily se kroky a Billy usoudil, že je načase sehrát svou roli. „Jste
Jižani, hoši?“ zvolal hlasitě. Kroky se zastavily. „Já se jmenuju Billy
Tumlin,“ křikl. „Billy Tumlin z New Orleansu.“ Užítí pravého jména by
k ničemu dobrému nevedlo, když je v Konfederaci tolik mužů, kteří by si
tuze přáli vyzkoušet na hrdle Billyho Blythea konopný provaz. „Jste
rebelové, chlapci?“ zeptal se.

„Nevidíme tě,“ pronesl nějaký hlas bezbarvě, ani přívětivě, ani nepřá-
telsky, ale nato následoval neomylně nepřátelský zvuk natahovaného
kohoutku pušky.

„Vstanu, hoši,“ řekl Billy. „Vstanu úplně pomaličku. Budu stát rovnou
před váma.“ Postavil se a zvedl vysoko ruce, aby ukázal, že není ozbro-
jen. Proti němu stáli dva rozedraní rebelové s bodáky nasazenými na
puškách. „Díky dobrému Bohu na nebesích, chlapci,“ prohlásil Blythe.
„Chvála buď jeho svatému jménu, amen.“

Ve dvou obličejích se zračila pouze opatrnost. „Kdo jsi říkal, že seš?“
zeptal se jeden z vojáků.

„Kapitán Billy Tumlin, hoši, z New Orleansu v Louisianě. Už tejdny
jsem na útěku a mám velkou radost, že vás vidím. Nebude vám vadit,
když dám ruce dolů?“ Začal spouštět paže, ale na škubnutí očouzeného
ústí hlavně je zase rychle dal nahoru.

„Na útěku?“ přeptal se druhý muž.

„Byl jsem zajatej u New Orleansu,“ pronesl Blythe svou nejširší jižan-
skou výslovností, „a od tý doby jsem byl na Severu ve vězení, ale utek
jsem, víte? A jsem tak trochu vyhládlej, chlapci. I kousek sucharu bych